Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $6.00 Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas "Laisvės" skaitytojas prašomas gaut bent po vieną naują skaitytoją šiame "Laisvės" vajuje.

No. 284 Telefonas STagg 2-3878. Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Gruodžio (December) 5, 1938 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXVIII, Dienraščio XX

Krislai

Senoji Giesmė.
Be Galo Ilga Kelionė.
Patiešysi, bet Neprisotinsi.
"Meilės Mėnuo."
Rašo A. B.

Sovietų Sąjunga ir Lenkija atnaujino nepuolimo sutartį. Iš Rygos melagių lizdo pranešta, būk Sovietų Sąjunga prižadėjus Lenkijos komunistus numalšinti.

Ta "žinia" labai apsidžiaugė socialistų ir fašistų spauda. Ot, girdi, kaip Maskvos "diktatoriai suvaldys savo agentus."

Gražu, ar ne: Brooklyno "Vienybė" ir Chicagos "Naujienos" vienon dūdon pučia.

* * *

O apie "numalšinimą" Lenkijos komunistų per Maskvą yra grynas, piktas melas. Tai sena mūsų priešų giesmė. Atsimenate, kaip jie giedojo anais metais, kai užsimezgė ryšiai tarp Jungtinių Valstijų ir Sovietų Sąjungos. Jie šaukė: "Litvinovas prižadėjo Rooseveltui uždaryti Amerikos Komunistų Partiją."

Bet ar uždarė?

* * *

Sovietų Sąjungos valdžia negali uždaryti arba numalšinti nei Lenkijos, nei Amerikos, nei kurios kitos šalies komunistų. Tą puikiai žino ir Vitaitis, ir Grigaitis. Komunistų Partijos yra nepriklausomos nuo jokios užsienio spėkos organizacijos. Jos yra savo šalių darbininkų klasės partijos.

* * *

"Amerika" (gruodžio 2 d.) sako, kad kelionė į dangų arba Dievo karalystę yra be galo ilga—taip, jog toje kelionėje "tūkstantis metų pasidaro kaip viena diena."

O žmonės meldžiasi ir mano, jog jie nuo žemės tiesiai pateks į dangų. "Amerika" dabar sudaužė jų visas viltis.

* * *

Kaip ta Daladiero valdžia nebesistengia patenkinti Italijos fašistus, bet nepajėgia.

Romoje fašistai šaukia, kad jie turi atimti iš Francijos Tunisą, Korsiką, Jibutį, Nice ir Savoy!

Daladier Mussolinį laikinai patiešino, bet neprisotino. Fašistų apetitai neprisotinami.

* * *

Negeriau sekasi ir Chamberlainui su Hitleriu. Vokietija muša laukan Anglijos prekybą iš pasaulinės rinkos. Tas desperacijon varo Anglijos diplomatus.

Ir štai Anglijos užjūrinės prekybos departmento sekretorius Robert S. Hudsonas parlamente pirštu rodo į Vokietiją ir šaukia: **"Anglija kovos su jumis ir suplieks jus jūsų pačių lošyje!"**

* * *

O dar taip nesenai Chamberlainas bučiavosi su Hitleriu. Meilės mėnuo greitai nutrūko. Imperialistinė prostitutė nebepasiduosianti fašistiniam gengsteriui.

Santiago, Chile. — Susikūlė vienas į kitą du kariniai lėktuvai. Užmušta du oficieriai ir vienas mechanikas.

AMERIKOS DEMOKRATIJA TIK LENGVAI NUBAUDŽIA KETURIS HITLERIO ŠNIPUS,—SAKO TEISĖJAS KNOX

New York. — Nazių valdžia su savo šnipais tik sukurstė Amerikos žmones prieš Vokietiją, kaip pareiškė federalis teisėjas J. C. Knox, nuteisdamas kalėjiman keturis karinius Vokietijos šnipus.

Hitleris būtų nukapojęs galvas tokiem šnipam prieš Vokietiją, sakė teisėjas, bet Amerikos demokratija teisia juos gana lengvai: O. H. Vossą—6-iem metam kalėjiman, šnipę Johanną Hofmann (kuri graudingai prašė pasigailėt) — keturiem metam, Erichą Glaserį dviem metam ir G. G. Rumrichą tiek pat.

Rumrich, pavojingiausias šnipas prieš Amerikos armiją, karo laivyną ir orlaivyną, gavo tokią lengvą bausmę tik todėl, kad jis buvo svarbiausias Amerikos valdžios liūdytojas. Rumrich išdavė kitus nazių šnipus ir parodė, kaip jie veikė pagal tiesioginę komandą Vokietijos karo ministerijos.

Teisėjas Knox nupeikė slaptąją valdžios policiją, kad jinai leido pasprukt į Vokietiją daktarui Griebl ir keliolikai kitų, kaltinamų Hitlerio šnipų.

Lincolno Bataliono Draugų Patarnavimai Grįžtantiem Amerikiečiam Kovotojam

Hendaye, Franc. - Ispanijos pasienis. — 327 amerikiečiai liuosnoriai kovotojai Ispanijos respublikos taip greit išplauks į Ameriką, kaip tik baigsis Francijos marininkų streikas.

Pervažiavę iš Ispanijos į Franciją, beveik visi pirmiausiai puolėsi nusipirkt cigaretų. Abrahamo Lincolno Bataliono Draugai suteikė jiem paltus (overkotus) ir daugeliui davė naujus čeverykus ir skrybėles. Kitais drabužiais juos gerai aprūpino Ispanijos valdžia. Lincolno Bataliono Draugai tuoj užfundino visiem tiem kovotojam puikius pietus.

Ispanijos valdžia apmokėjo jiem kelionės lėšas laivu ir davė bonus po $25 ir dar po $15 smulkiom išlaidom.

Anglija "Pataria" Italijai Nekiršint Francijos

Roma. — Anglijos valdžia, kaip praneša, "patarė" Mussoliniui nekiršint Francijos tokiais reikalavimais, kaip kad atiduot Italijai Francijos valdomas Tunisiją ir salą Korsiką, Nice ir Savoy.

Italijos spauda (taigi ir valdžia) tebešaukia atimt nuo Francijos Tunisiją ir Korsiką. Sako, kad Municho sutarties dvasia reikalauja tokių nusileidimų iš Francijos pusės.

Anglijos ministeris pirmininkas N. Chamberlain ir užsienio reikalų ministeris Halifax atvyks į Romą sausio 11 d., 1939 m., išreikšt Mussoliniui "draugiškumą," ir svečiuosis pas jį keturias dienas.

Moteris Žudėsi, Kad Maudynėj Prigėrė Jos Auklėtinis

Bloomfield, N. J. — Mrs. Dorothy Endress įdėjo į vonę savo auklėtinį, trejų metų kūdikį Guy Owensą ir išėjo į kitą kambarį. Tuo tarpu kūdikis visai nuslydo po vandeniu ir prigėrė.

Radus jį negyvą, Mrs. Endress iš nusiminimo prarijo nuodų ir atsisuko gesą nusižudyt. Bet 11 metų mergaitė, taipgi Endress'ienės auklėtinė, užuodė gesą ir pašaukė kaimynus, o tie policiją. Tad Endress'ienė buvo nuvežta į ligoninę, atgaivinta ir areštuota.

Jinai turi ir du savo vaikus; o prigėręs Guy Owens ir ta 11 metų mergaitė buvo valstijos pavesti Endressienei auklėt kaip našlaičiai.

Paryžius. — Pranešama, kad Vokietija remia Italijos reikalavimą pervest Francijos koloniją Tunisiją Italijai.

NAUJI STREIKAI PRIVERČIA FRANCIJOS VALDŽIĄ IR FABRIKANTUS PRIIMTI DARBININKUS, KURIE BUVO IŠMESTI UŽ DALYVAVIMĄ VISUOTINAME STREIKE

Valdžia Paėmė Savo Žinybon Laivus—Stengiasi Kariniais Įstatymais Sulaužyti Marininkų Streikus

Paryžius. — Francijos ministeris pirmininkas Daladier išleido patvarkymą, kad visi keleiviniai ir prekybos laivai yra pervedami į valdžios žinybą, kaip karo metu; ir jeigu jų darbininkai bei jūrininkai streikuos, tai bus baudžiami pagal kariniuš įstatymus. Valdžia areštavo sekretorių Marininkų Unijos Le Havre, kad jis paskelbė streiką.

Tais veiksmais Daladier stengiasi sulaužyt panaujintą laivininkų streiką; o jie, kaip ir šimtai tūkstančių kitų darbininkų, iš naujo sustreikavo todėl, kad po trečiadienio visuotino streiko kapitalistai ir valdžia išmetė 700,000 darbininkų iš privačių ir valdiškai-karinių fabrikų.

Darbininkų Kovingumas Prispiria Valdžią Nusileist

Bet kad dėl to kilo nauji didžiuliai protesto streikai, tai valdžia tapo priversta atsisakyt nuo tokio streikierių baudimo; ir darbo ministerija jau pareiškė, kad pavarytieji darbininkai tuoj bus grąžinami į valdiškus ginklų, amunicijos ir lėktuvų fabrikus. Ministerija įsakė ir privačiam fabrikantam panaikint lokautus prieš darbininkus ir priimt juos atgal.

Protestui prieš tuos darbininkų mėtymus - lokautus įvyko naujas generalis streikas St. Nazaire laivų statyklose, kur sustreikavo 12,000 darbininkų. Panašūs panaujinti streikai buvo paskelbti metalo fabrikuose ir kitose didžiose įmonėse.

Komunistai, Socialistai ir Kt. Reikalauja Atšaukt Bausmes

Komunistų, socialistų ir soc.-respublikiečių sąjungos delegacija atėjus pareikalavo, kad valdžia atšauktų bet kokias bausmes prieš dalyvius visuotino streiko.

"Kazionai"-greitas teismas įkalino 82 streikierius Renault metalo fabriko. Daladiero vyriausybė planuoja išmest iš valdiškų vietų L. Jouhaux, sekret. Generalės Darbininkų Konfederacijos, ir bent kelis vadus geležinkeliečių ir mokytojų unijos.

Socialistai, komunistai ir milionai kitų pažangesnių piliečių reikalauja, kad valdžia nebandytų niekam keršyt už visuotiną streiką. O tas streikas pereitą trečiadienį įvyko kaipo darbininkų protestas, kad valdžia naikina 40 valandų darbo savaitės įstatymą ir spaudžia darbo žmones kitais sauviškais įsakymais.

Kriminalistų Žudymas Nuodingomis Dujomis Nežmoniškas, Baisus

San Quentin, Calif. — Pagal teismo sprendimą, buvo nuodingomis dujomis numarinti kalėjime Albert Kessell, 29 metų, ir Robert L. Cannon, 30 metų. Jiedu nubausti už žmogžudystę, kurią padarė mėgindami pabėgti iš Folsom kalėjimo.

Kessell kankinosi 15 minučių ir pusę, o Cannon 12 minučių, iki mirė. Kapelionas kunigas G. O'Meara ir kalėjimo viršininkas C. Smith per langelius tėmijo, kaip miršta žudomieji nuodingais gesais; ir abudu tėmytojai labai pasibjaurėjo. Smith sako, pakorimas yra daug žmoniškesnė bausmė. Kunigas O'Meara pareiškė, kad šitoks kriminalistų žudymas yra "baisus ir nežmoniškas."

Kessell ir Cannon yra pirmutiniai dujomis numarinti žmogžudžiai Californijoj, pagal naują įstatymą. Pirmiaus tokie buvo ten kariami.

Nazių Šnipai Apniko Daniją

Copenhagen, Danija. — Iš Danijos armijos tapo pavaryti du oficieriai kaip svetimos šalies (suprask, Vokietijos) šnipai. Praeitą mėnesį buvo areštuoti trys dar nai ir devyni kitataučiai kaip svetimos valstybės kariniai šniukštai.

Sudužo Nazių Lėktuvas

Vienna. — Susikūlė į mišku otą kalną Vokietijos Lufthansa lėktuvas. Tapo sužeisti trys jo įgulos nariai ir keturi keleiviai: du anglai ir du vokiečiai.

Havre, Francija. — Sustreikavo visi jūrininkai ir darbininkai Francijos didlaivio "Normandie."

Hitleris Grumoja Paimt Už Sprando Katalikų Vyskūpus ir Kunigus

Reichenberg, Vokietija. — Hitleris, kalbėdamas trisdešimčiai tūkstančių nazių, sakė, kad "bus blogai" tiem katalikų vyskūpam ir kunigam, kurie mano, kad jaunuoliai priklausą jiem auklėt.

Hitleris užreiškė, kad jaunimą auklės tik naziai. Jis pripažino, kad Vokietijos jaunuoliai yra pusiaukariškai arba kariškai surekrutuoti ir kad "jie niekad visame savo amžiuje nebus laisvi," bet pasak Hitlerio, tai jaunuoliai "jaučiąsi laimingi," kad jie taip pavergti.

Naziai Uždraudė Žydam Turėt Automobilius ar Vaikščiot Svarbesnėmis Gatvėmis

Berlin. — Naziai uždraudė žydam nuo paskutinės šių metų dienos turėt automobilius ar motorinius dviračius arba vairuot juos; toliau išleis įsakymą paliečiantį žydų turėjimą trokų arba vairavimą jų. Šis uždraudimas taikomas ir prieš kitų šalių piliečius žydus, gyvenančius Vokietijoj. Žydam, kurie yra Vokietijos pavaldiniai arba neturi svetimų šalių pilietybės, uždrausta važiuot ar eit tam tikromis gatvėmis ar vietomis. Nuo šio pirmadienio nevalia žydam pasirodyt Wilhelmstrasse gatvėje, kur stovi valdžios rūmai; Unter den Linden aikštėje, Vosstrasse ir kt. Uždrausta žydam lankytis į teatrus, judamuosius paveikslus, muzejus, į sporto aikštes bei stadionus ir į viešas ir privačias pirtis.

Nazių vyriausybė "pataria" (tikrumoj liepia) žydam išsikraustyti iš namų geresnėse miesto dalyse ir "mainais" persikelt į lūšnynus (slums).

Francijos Karo Laivas Prieš Generolo Franco Jūrinius Plėšikus

Paryžius. — Generolo Franco šarvuoti laivai paskutiniu laiku suturėjo Gibraltare kelis prekinius Francijos laivus, kurie vežė reikmenis Ispanijos respublikai. Tai dabar Francija siunčia bent vieną savo karo laivą į Gibraltarą gint Francijos prekinius - keleivinius laivus nuo užpuolimų iš fašistų pusės.

Pasigėręs Sūnus Nušovė Savo Tėvą, Protestonų Kunigą

Bainbridge, Ohio. — Rašytojas Robert Bready, 29 metų, būdamas girtas, nušovė savo tėvą protestonų kunigą R. H. Bready, buvusį majorą miesto Pontiac, Mich.

Sūnus labai supyko, kai tėvas norėjo atimt butelį degtinės, kurią sūnus maukė. Paskui tėvas išvedė sūnų laukan prasiblaivyt. Beinant, jiedu dar smarkiau susibarė, ir tada sūnus paleido keturias revolverio kulkas į tėvą. Viena kulka pataikė į smilkinį.

Šovikas suimtas teismui. Sakoma, kad Robert Bready pernai buvęs liuosnoris kariautojas Ispanijoj.

Streikas Sustabdė "Normandie" Plaukimą į Ameriką

Le Havre, Francija.—Valdžia "visiškai" pavarė iš darbo 3,000 jūrininkų-darbininkų didlaivio "Normandie." Tai todėl, kad jie streikavo protestuodami prieš išmetimą 60 jūrininkų; o šie buvo išmesti už tai, kad dalyvavo visuotiname Francijos darbininkų streike praeitą trečiadienį.

"Normandie" išplaukimas į Ameriką atidėtas neribotam laikui. Taip sulaikyti ir 326 amerikiečiai liuosnoriai, kariavusieji už Ispanijos respubliką, kurię turi laivakortes grįžt šiuom laivu.

Prie 3,000 "Normandie" jūrininkų streiko prisidėjo ir 2,000 jūrininkų kitų dviejų didelių Francijos laivų.

Fašistai Biskį Pavėlavo Subombarduot Traukinį su Amerikiečiais

Hendaye, Franc. - Ispanijos pasienis. — Gen. Franco fašistai norėjo iš oro subombarduot traukinį, kuriuom 327 amerikiečiai respublikos liuosnoriai dainuodami važiavo į Franciją, kelionėje atgal į Jungtines Valstijas. Bet traukinys jau buvo pervažiavęs į Francijos pusę, kada atskrido penki Vokietijos bombanešiai "Junkeriai." Tad jų bombos pasipylė tik ant geležinkelio bėgių už kelių minučių po to, kai amerikiečiai jau buvo Francijoj.

Ispanijos respublikos žmonės su didžiu dėkingumu, daugelis su ašaromis sveikino išvykstančius amerikiečius kovotojus visose vietose, pro kurias praėjo jų traukinys.

Bombardavo Tomeitėmis Du Aukštus Anglų Teisėjus

London. — Tūlas Frank Harrison bombardavo supuvusiomis tomeitėmis du aukštus teisėjus apeliacijos teismo todėl, kad jie atmetė jo apeliaciją. Už tai nuteistas jis kalėjiman šešiom savaitėm. Bet eidamas kalėjiman, jis tik gailėjosi, kad yra "prastas šaulys" ir nepataikė tiem teisėjam "į snukį."

MIRĘS LOZORAITIS

Per radio nugirsta, kad miręs Lietuvos užsieninis ministeris St. Lozoraitis.

Kompanija Išmetė iš Darbo 300 Streikierių Sėdėtojų

Kenosha, Wis. — Nash-Kelvinator kompanija "galutinai" išmetė iš darbo 300 darbininkų, kurie streikavo sėdėjimu, reikalaudami po doleri valandai algos vieton 91 cento ir pusės. Jungtinės Auto. Darbininkų Unijos vadai svarsto, ar skelbt dėl to streiką prieš komuniją.

FAŠISTAI ATAKAVO AMERIKOS LAIVĄ

Perpignan, Francija.—Ispanijos fašistų šarvuotas laivukas paleido keturis kanuolių šūvius į Amerikos prekinį laivą "Wisconsin", vežusį maisto produktus liaudiečiam, bet nepataikė; ir "Wisconsin" saugiai atplaukė į Barceloną.

ORAS

Apsiniauks ir gal bus lietaus,—N. Y. Biuras.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLSHED BY
The Laisve, Inc.
every day, except Sunday
46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Foreign countries, per year	$6.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, six months,	$4.00
Canada and Brazil, six months,	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Raudonosios Armijos Galybė

Apvaikščiojime 21-nų metų didžiosios Lapkričio Revoliucijos Sovietų Sąjungoje buvo aiški demonstracija Sovietų liaudies ir Raudonosios Armijos galios. Visuose Sovietų miestuose įvyko armijos paradai. Sovietų liaudis matė savo brangią Raudonąją Armiją, pilniausiai téchnikiniai apsišarvavusią, gerai organizuotą ir galingą.

Lygiu, kietu žingsniu ėjo pėstininkai, garbingi savo didvyriškomis tradicijomis; greitai jojo raitarija, primindama liaudžiai jos garbingus žygius iš piliečių karo laikų; dundėdama važiavo artilerija įvairiausių rūšių; važiavo tankai ir šarvuoti automobiliai, kurie nežino jokių kliučių; skrido eskadrilės karo lėktuvų—bombanešių, šturmininkų ir mūšio lėktuvų. Įvairiausia rūšis ginklų buvo parodyta laike revoliucijos paminėjimo, kas vaizdavo Sovietų Sąjungos neįveikiamą jėgą, galinčią sunaikinti bent kokį priešą, kuris bent iš kur pasirodytų.

Maskvoje oro parade dalyvavo 360 karo lėktuvų, Leningrade—220, Kijeve—200, Minske—155, Rostove ant Dono—100, Tbilise—111, Odessoj—60, Chabarovske—155, Vorošilovske, Tolimuose Rytuose—316 lėktuvų. Mes turime ką ginti, turime ir kam ginti ir turime kuo ginti!

Galinga socialistinė gamyba, sukurta laike staliniškų penkmetinių, suteikė galimybę Sovietų Sąjungai apginkluoti Raudonąją Armiją naujausios rūšies technika. Toji technika dauginasi savo jėgoje ant didelio pasišventimo ir pasiaukavimo kovotojų valios.

Raudonosios Armijos jėga yra tame, kad ji yra armija liaudies, pasiliuosavusios nuo išnaudojimo nelaisvės. Ji maršuoja po Lenino-Stalino vėliava, ji tarnauja liaudies reikalams, o ne išnaudotojams. Raudonosios Armijos jėga yra tame, kad mūsų šalyje liaudis ir armija sudaro vieną žmoniją, kad liaudis ir armija gyvena tuo pat gyvenimu. Tai reiškia, kad Raudonoji Armija yra susirišus artimiausiai su liaudžia ir karo sąlygose turės tokią galingą užfrontę, kokios neturės jokia kita armija pasaulyje. Raudonosios Armijos jėga yra ir tame, kad ji išauklėta tarptautinėj dvasioj, dvasioje pagerbimo kitų tautų liaudies, dvasioje kovos už taiką.

Štai kodėl Raudonoji Armija yra galingiausia armija pasaulyj, štai kodėl mes ramiai žiūrime ateičiai į akis, pasirengę bile laiku atsakyti mirtinu smūgiu į karo organizatorių smūgį.

Draugas Molotov savo kalboje, lapkričio 6 dieną, 1938 metais, sakė:

"Tiktai galinga Sovietų Sąjunga, galinga ji savo teisinga tarptautine politika ir pasirengus prie bent kokių žygių,—tiktai tokia valstybė tinkama vesti teisingą ir nesvyruojančią kovą už taiką, vesti nesvyruojančią politiką apgynimo savo rubežių ir socializmo reikalų.

"Kas nori persitikrinti tame, ant kiek tos mūsų jėgos yra galingos- -lai pabando."

Japonijos šunes—samurajai bandė sužinoti Sovietų šalies jėgas, įtraukti Japoniją į karą su Sovietų Sąjunga. Ponai japonai generolai manė lengvai, greitai ir pigiai užmokėti už Sovietų žemės kąsnelį. Bet dabar visam pasauliui yra žinomi apverktini Japonijai rezultatai dėl šios jos provokacijos.

Nepaisant to, kad japonai generolai prie Chasan ežero į mūšį metė savo geriausias jėgas, jie buvo sumušti. Galingoji Raudonoji Armija kietai pamokino japoniškus generolus, suteikdama tuo būdu gerą pamoką visiems, kurie galanda peilį prieš Sovietų Sąjungą.

Panašiai senoviškoms istorijoms apie didvyrius, Raudonosios Armijos kovotojai pasitiko priešus ir negailestingai juos sunaikino. Dar negirdėta garbe apsivainikavo mūsų kovotojai mūšyje prie ežero Chasan. Liaudis niekados neužmirš tuos jų žygius. Liaudis jau sukūrė gražiausias dainas apie kovas Ypatingos Specialės Raudonosios Armijos žygius. Garbė visiems didvyriams.

Ponams karo kurstytojams duota labai gera pamoka, bet mes dar nežinome ant kiek jie yra tinkami iš to pasimokyti. "Jeigu aiškių pamokų prie Chasan ežero neužtenka, jeigu priešas yra tinkamas užmiršti Sovietų liaudies baisią jėgą ir raudonų kovotojų didvyriškumą, tai mes turime jam pasakyti: ponai, tas, ką jūs gavote prie ežero Chasan,—tai tik "žiedai," o "uogos," tikrosios "uogos" dar yra priešakyje. Kiekvienam neramiam arba niekšiškam priešui, nedarant svarbos, kur ir kada jis išdrįstų įkišti savo nosį į mūsų žemę, prisieis paragauti tų sovietinių "uogų."—Taip pareiškė Sovietų apsigynimo komisaras drg. Vorošilovas.

Mūsų tėvynės priešams reikia gerai atminti tą, kad jeigu ant mūs jie užpuls, tai mes, pasiremdami ant spėkos ir galios Raudonosios Armijos, perkelsime karo veiksmus ant priešo žemės. Tas, kas išdrįs sėti vėją, tai pjaus audrą; tas, kas iškels kardą prieš Sovietų Sąjungą, tai žus nuo Raudonosios Armijos kardo!

Antras Imperialistinis Karas tikrumoj jau prasidėjo. Bolševikų Partijos Istorijoj yra suteiktas trumpas apibūdinimas dabartinės pasaulinės situacijos:

"Valstybės ir liaudys kaip tai nepastebėtai įšliaužė į ratą naujo imperialistinio karo. Karą pradėjo įvairiuose pasaulio kampuose trys agresorių valstybės,—fašistiniai viešpataujanti rateliai Vokietijos, Italijos ir Japonijos. Karas liepsnoja ant milžiniško ploto nuo Gibraltaro iki Shanghajaus. Karas jau suspėjo įtraukti į savo ratą daugiau, kaip pusę biliono žmonių."

Fašistiniai banditai nepertraukiančiai ginkluojasi. Jie ruošiasi užpuolimui ant Sovietų Sąjungos, šalies, kur pergalingai budavojamas socializmas.

Mes turime nuolatos atminti kapitalistinį apsupimą, pavojų, grumojantį iš lauko pusės, ir nuolatos, kasdien, stiprinti mūsų apsigynimą, tvirtinti mūsų brangiąją Raudonąją Armiją, Raudonąjį Laivyną, Raudonąją Aviaciją ir Osoaviachimą!

Stalinas sakė: "Reikia laikyti visą mūsų liaudį pasiruošusią ir pasirengusią mobilizacijai, bent kokio karo užpuolimo laiku, kad jokis "nelauktinumas" ir joki žygiai mūsų išlaukinių priešų negalėtų mus netikėtai užklupti."

Kovotojai, komandieriai, komisarai ir politiniai veikėjai Raudonosios Armijos ir Karo Jūrų Laivyno privalo, nenuleidžiant rankų dirbti tam, kad dar geriau, dar tinkamiau naudoti savo ginklus, kad dar aukščiau kelti savo politinį prasilavinimą, pamatiniai susipažinti su marksizmu-leninizmu—tuo įrankiu pergalės būsimose kovose. Mūsų partijinės ir sovietinės organizacijos turi, nenuleidžiant rankas gerinti darbą masinėse apsigynimo organizacijose.

Mūsų šalyje gyvena 170,000,000 žmonių. Vėliava komunizmo, vėliava Lenino-Stalino aukštai plevėsuoja ant mūsų žemės! Viso pasaulio dirbantieji žmonės su dideliu džiaugsmu seka mūsų pasisekimus ir pergales žinodami, kad tame raktas jų pačių pasiliuosavimo iš kapitalistinio išnaudojimo. Sovietų šalis, valstybė galinga ir stipri, įžengė į 22-rus metus savo gyvavimo. Raudonoji Armija ir Raudonasis Jūrų Laivynas stovi sargyboje taikaus darbo Sovietų Sąjungoje, sargyboje savo darbo liaudies reikalų.

Tegul gyvuoja mūsų Raudonoji Armija, garbinga savo praeities kovomis ir būsimomis pergalėmis!

(Iš "Pravda")

Sužeistas Kovotojas Dėkavoja už Pašalpą

Lietuvių Komitetui Gelbėti Ispanijos Demokratijai.
427 Lorimer St.,
Brooklyn, N. Y.

Gerbiami Draugai:

Vakar gavau per draugę Aldoną Kairytę siųstą laišką, kuriame radau ir taip laukiamą čekį vertės 40 dolerių. Už viską tariu širdingą ačiu.

Šiandien su jūsų čekiu nuvykau į tą įstaigą, kuri išmokėjo francūzų pinigais sumoje 1479 frankų ir 30 centimų. Rytoj eisiu pas ortopedikus ir užsisakysiu taip reikiamą aparatą dėl sužeistos kojos. Su aparatu galėsiu vaikščioti, kas, be abejo, palengvins mano gyvenimą.

Savo laiške sakote, kad siunčiate tabako, ačiu. Tiesa, Paryžiuje yra daug tabako, užverstos krautuvės ir magazinai, bet dėl tokių, kaip aš, tai nėra. Todėl jūsų prisiųstą tabaką labai įvertinu, nes esu pusėtinas rūkorius.

Jūs taip pat savo laiške klausiate, ar man yra reikalinga kokie kiti dalykėliai. Nežinau kaip atsakyti. Sunku sakyti teisybę apie save, bet dar sunkiau ją paslėpti. Jeigu taip, tai ir pasakysiu tiesą. Iš Ispanijos ligoninės atvažiavau vasaros rūbais, o dabar jau prasideda žiema. Nors aš daugiausia kambaryje būnu, bet vistiek šaltis pačiumpa, kai mėginu išeiti gatvėn.

Jeigu jūs galėtumėte pasiųsti man eilutę rūbų ir paltą, būčiau labai dėkingas, nes tas mane apgintų nuo žiemos šalčių. Aš esu vidutinio ūgio, apie 174 centimetrų aukščio.

Šiuo ir baigsiu šį padėkos laišką.

Draugiškai,
B. Kuprinskas.

P. S. Mano antrašas: Bronis Kuprinskas, 11 rue de Chaufonsniers, Paris, 19, France.

PASAULINĖS ŽINIOS

Prez. Roosevelto Ruošiami Pasiūlymai Kongresui

Warm Springs, Georgia.—Naujai kongreso sesijai prezidentas Roosevelt as, kaip pranešama, pasiūlys tokią programą:

Paskirt lėšų septyniem tūkstančiam naujų karinių lėktuvų, prieš orlaivinėm kanuolėm, lėktuvų stovyklom ir naujoviškiem armijos įrengimam.

Pataisyt kai kuriuos skyrius vykdančiosios valdžios.

Išleist įstatymą geležinkeliams "atsigriebti."

Padaryt tūlus pataisymus Šalies Darbo Santikių Įstatyme, pertvarkyt kai kuriuos biznio taksus ir Žemdirbystės Reguliavimo Įstatymą.

Prezidentas taip pat reikalausiąs, kad kongresas duotų jam teisę laisviau naudot Amerikos bepusiškumo įstatymą, kad jis galėtų sustabdyt praleidimą iš šios šalies ginklų ir amunicijos agresoriams, tai yra užpuolikiškom valstybėm.

Hendaye. — Fašistų lėktuvas šešis kartus per naktį bombardavo Barceloną, bet mažai nuostolių tepadarė.

Gen. Franco Lakūnai Žudė Nekariškius Keleivius

Madrid. — Fašistų lėktuvai bombardavo ir kulkasvaidžiais apšaudė keleivinį respublikos traukinį; ir keturis keleivius užmušė, o 50 sužeidė. Tarp sužeistų yra 15 moterų ir vaikų.

Planas Perkraustyt Milioną Žydų Šeimynų

Hague, Holandija. — Susiorganizavo žydų draugija, vadovybėje biznieriaus D. Wolfo, dėlei miliono žydų šeimynų iškraustymo iš Vokietijos ir kitų fašistinių kraštų. Holandijos valdžia duosianti didelius žemės plotus savo kolonijose tiem žydam apsigyvent.

Jiem perkraustyt ir pradėt gyvenimą iš naujo reikėsią dviejų bilionų dolerių; bet tikimasi, kad žydų organizacijos ir pavieniai asmenys visame pasaulyje galėsią sudėt tokią sumą pinigų.

London. — Anglijos valdžia smarkiai užprotestavo, kad Ispanijos fašistai sulaikė du Graikijos laivus, kuriais buvo vežami kviečiai į Angliją. Gen. Franco, todėl, paliuosuosiąs tuos laivus.

Nukirto Galvas Dviem Jaunuoliam Kaip Banditam Vokietijoj

Mannheim, Vokietija. — Teismo sprendimu, tapo nukirsta galvos H. Reifui, 18 metų, ir J. Hornui, 19 metų. Jiedu buvo įsiprašę į vieno biznieriaus automobilį ir mėgino jį užmušt ir apiplėšt.

ĮRODOMA, KAD KUN. COUGHLIN MELAVO PRIEŠ ŽYDUS

Washington. — Jungtinių Valstijų slaptoji policija pripažįsta, kad kunigas Coughlin melavo per radio, būk žydai bankininkai finansavę bolševikų revoliuciją Rusijoj.

DARBININKŲ SVEIKATA

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
530 Summer Ave. Newark, N. J.
Tel.: Humboldt 2—7964

Viena Alergijos Pasėkų—Krupai

Gerb. daktare, malonėkite ir man paaiškinti per "Laisvę" apie mano ligą.

Esu moteris 31 metų, 5 pėdų ir 4 colių, 130 svarų. Maistą bandau pasirinkti. Nerūkau ir negeriu. Dirbu dirbtuvėj sėdėdama. Vaikų neturiu.

Jau bus apie 10 metų, kaip mane nežuliai kankina. Nežti visą kūną, tartum, skruzdės bėgioja. Kai kasau, tai parausta tos vietos ir išberia kietais pučkais. Ant rankų raudoni plėmai ir nežti. Veidas būna išbertas ir labai nežti.

Buvau pas vietinius daktarus, tai jie sakė, jog nuo šersties. Davė mosties teptis, bet nieko negelbsti. Aš laikau šunį ir katę. Ar gali taip būt nuo jų? Tariu širdingai ačiu iš kalno.

Atsakymas

Iš Jūsų aprašymo galima daryt išvadas, kad Jūs turite *alergiją*. Alergija (*allergy*) — tai liguistas jautrumas link tūlų svetimų proteidų. *Alergikui*-jautruoliui kenkia tas ar kitas organinis daiktas — gyvulinio arba augalinio paėjimo proteidas. *Alergenų* (alergikui žalingų daiktų) esti visokių: pienas, kiaušinio baltimas, apelsinai, kopustai, žuvys, kiautvarlės (oisteriai), vėžiai, braškės, namų dulkės, gyvulio dulkės ir plaukai bei šeriai, vilnoniai rūbai, šilkiniai rūbai, žolių sėklinės dulkės ir tt. Vieną alergiką susargina vienas daiktas, kitą — kitas. Vienam alergikui pasidaro, kaip kad Jums, savingi nežuliai—krupai (*hives, urticaria*). Kitam, nuo to paties arba kitokio *alergeno*, pasidaro ypatingos slogos, žolinė sloga (šienligė, *hay fever*). Trečiam — da blogiau: išsivysto dusulys (*asthma*). Da kitam — bėgiojanti kūno patinimai, lyg kokia vietinė vandenligė. Yra alergikų su ekzemomis—odos įdegimais. Yra alergikų ir su nervų paliegimais, kaip kad *migrėna* (periodingas galvos sopstas), nuomaras (*epilepsija*), tūli neurozai, taipgi esti *vidurių netvarkos* — nemalimai, viduriavimai ir tt.

Vadinas, paprastam, nejautriam žmogui visiškai geri ir naudingi daiktai pasidaro žalingi alergikui.

Yra visa eilė tam tyčia odos tyrimų, kad susekus, kokie *alergenai* tam ar kitam *alergikui* (jautruoliui) ligą daro. Yra alergikų, kad ne vienas alergenas, bet visa jų virtinė ligą padaro.

Kai gydytojai suseka, kokie būtent daiktai (alergenai) ligą padaro, tai paskui daroma tam alergikui visa eilė įčiršimų, nuo kurių laipsniškai eina mažyn jautrumas (alergija) ir išsivysto *immunitetas* (atsparumas). Tūlam laikui pasidaro lyg lengviau, o paskui ir vėl bėda.

Geriausių pasėkų esti, kai alergikas bando prašalint pamatinę savo alergijos priežastį: atpildo savo organizmui trūkumus. *Kalkių stoka* yra didelė pamatinė priežastis.

Valgykite nesugadintą maistą, kame yra kalkių: pieną, kiaušinio trynius, sūrį, varškę, apelsinus, citrinas, citrus (grape fruit), ananasus (pine-apple), daktilius (finikus), žirnius, pupas, lyšius, morkvas, kopūstus, ropes, ridikus, rupesnį javų maistą ir tt. Būkite ant *saulės*. Imkite *žuvų aliejaus* arba jo kapsulių: *vitaminas D* pritvirtina kalkes audiniuose ir padeda prašalint alergijas. Gerai imti ir kalkių preparato. *Calcium gluconate or lactate*, 1 *pound*, po arbatinį šaukštuką, su pienu, 3 kartus kas diena.

Šunį ir katę geriau prašalinkite: gali kenkti, dažnai taip esti. *Dijatermija* ir *ultra vijoletiniai spinduliai* daug padeda atsigriebti.

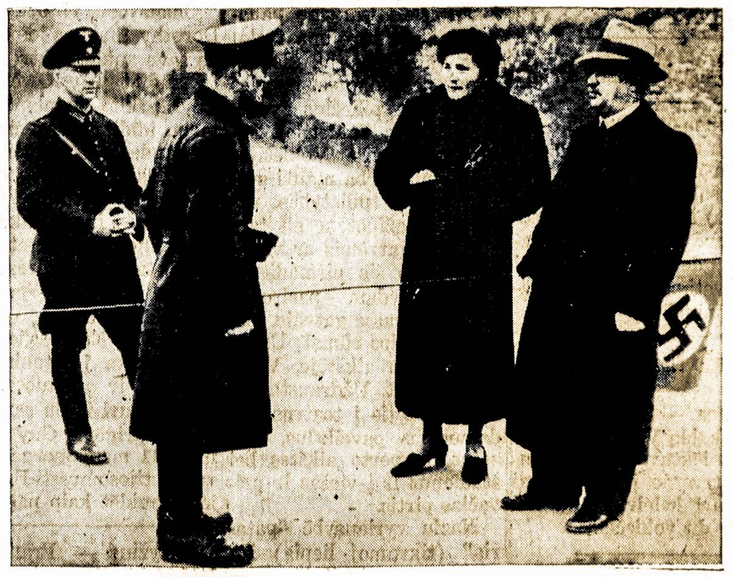

Virvė, nutiesta apie 20 mylių atstume nuo Pragos, Čechoslovakijos, rodo naują sieną, kurią Hitleris padiktavo tam kraštui, o Chamberlainas, Daladieras ir Mussolinis tai užgyrė. Tie keturi žmonės, tai abiejų kraštų muitinės valdininkai.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas

Kodėl spauda taip staiga sustojo rašius apie Italijos ištraukimą kareivių iš Ispanijos gen. Franco fronto? Ar ištiesų visi italai tapo ištraukti?

Skaitytojas.

Atsakymas

Visi pamatė, jog Mussolinis tiktai blofino. Tiesa, jisai parsigabeno atgal apie dešimt tūkstančių italų iš Ispanijos, bet tuojau paaiškėjo, kad tie kareiviai buvo nebetinkami karui. Vieni jų buvo sužeisti, kiti ligų sugadinti.

Tuo tarpu, kaip praneša liaudiečių valdžia, Mussolinis ištrauktųjų italų vieton pasiuntė naujus pulkus. Taigi, šiandien gen. Franco fronte yra nemažiau italų, kaip buvo keli mėnesiai atgal, prieš ištraukimą tos dešimties tūkstančių.

Jonas Kardelis

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIAI IR LIETUVOS LENKAI

Žemiau telpąs straipsnis yra paimtas iš "L. Žinių." Tai paminėtojo dienraščio redaktoriaus straipsnis. Mes jį talpiname kiek tiek sutrumpinę. Šiuo tarpu, kai tarp Lietuvos ir Lenkijos prasidėjo "draugiškas" sugyvenimas, mūsų skaitytojams bus įdomu sužinoti, kaip ištikrųjų yra traktuojami lenkai Lietuvoj ir lietuviai Vilnijoj, Lenkijos pavergtoj.—"L." Redakcija.

Lietuvos Santykiai su Lenkija Vis Dar Tebeturi Tokių Opų, Kurios iš tikrųjų Tebėra Atviros Žaizdos

Todėl, — prisipažįstu, — ligšiol nenorėjau liesti to, apie ką čia dabar rašau. Maniau: geriau neliesti atvirų žaizdų, gal lengviau pradės gyti. Bet, pasirodo, niekas to nepaiso. Atvirkščiai, opumai vis dažniau ir vis šiurkščiau drabstomi, labiau įskaudinami,—tenka jais susirūpinti. Ypač tai liečia tautinį klausimą.

Norint reikalui padėti, visų pirma reikalingi tikslūs duomenys, tikri faktai, objektingos žinios. Tiktai tikrais duomenimis operuojant galima daryti tas ar kitas išvadas. Tuo tarpu ligšiol nieko panašaus nebuvo.

ORGANIZACIJOS

Kultūrinės Lietuvos Lenkų Organizacijos

Veikia šios organizacijos: 1) Lietuvos lenkų švietimo ir kultūros draugija "Pochodnia" su skyriais Kauno, Trakų, Seinų, Marijampolės, Vilkaviškio, Šakių, Kėdainių, Šiaulių, Telšių, Mažeikių, Tauragės ir Kretingos aps. Ši d-ja turi Kauno Mickevičiaus vardo gimnaziją, biblioteką. 2) Zarasų švietimo ir kultūros d-ją "Oswiata," be skyrių; turi 1 skaityklą. 3) Ukmergės šv. d-ja "Oswiata," be skyrių; turi Ukmergės gimnaziją, biblioteką ir 2 skaityklas. 4) Raseinių šv. d-ja "Jutrzenka," be skyrių; turi 1 skaityklą. 5) Panevėžio šv. d-ja "Oswiata," su skyriais Panevėžio ir Biržų apskrityse; ji turi Panevėžio gimnaziją, biblioteką. 6) Akademinis lenkų studentų susivienijimas Lietuvoj.

Kultūrinės Vilniaus Krašto Lietuvių Organizacijos

Veikia šios organizacijos: 1) "Kultūros" draugija Vilniuje, su 6 skyriais, kuri turi 2 pradžios mokyklas — Vilniuj ir Pašaminėj, Kaltinėnų valsčiaus,—ir 4 skaityklas. 2) Lietuvių studentų sąjunga, 3) Katalikų inteligentų "Romuvos" kliubas. 4) Meno ir literatūros d-ja. Visos jos yra Vilniuje ir plačiau veikti negali.

Ekonominės Lietuvos Lenkų Organizacijos

Veikia šios organizacijos: 1) Lietuvos lenkų ūkininkų susivienijimo draugija (stambiųjų) Kaune, apimanti visą Lietuvą ir turinti leistų visoj Lietuvoj 27 skyrius. 2) Pirmoji Lietuvos ūkio savišalpinio draudimo draugija. 3) Kauno ūkio gamintojų sąjunga "Sindikatas," prekiaujanti mašinomis. 4) Bendrovė namams, gimnazijų rūmams statyti "Dompol." 5) Kauno lenkų smulkaus kredito draugija. 6) Antnemunio smulkaus kredito draugija. 7) Jonavos sm. kr. d-ja. 8) Kėdainių sm. kr. d-ja. 9) Ukmergės sm. kr. d-ja. 10) Zarasų sm. kr. d-ja. 11) Pasitikėjimo b-vė "Omega," turinti spaustuvę, namus ir k. Kaune. 12) Panevėžio paskolos savitarpio kredito draugija. 13) Kauno lenkų bankas. 14) Kauno lenkų labdaros draugija. 15) Lenkų draugija neturtingiems mokiniams šelpti. 16) Kauno lenkų darbininkų ir tarnaičių R. K. draugija "Dievo motinos globa," apimanti visą Lietuvą. 17) Panevėžio lenkų prieglaudai laikyti d-ja, apimanti visą Lietuvą. 18) Savišalpos draugija Ukmergėje.

Ekonominės Vilniaus Krašto Lietuvių Organizacijos

Veikia šios organizacijos: 1) Lietuvaičių tarnaičių "Šv. Zitos" draugija.

Uždarytosios Organizacijos

Uždarytosios **Lietuvos lenkų** organizacijos: 1) Kauno "Pochodnia" 6 skyriai. 2) Panevėžio "Oswiata" 4 skyriai. 3) Lenkų studentų sąjunga. 4) Sporto klubas "Sparta," su 7 skyriais. 5) Lenkų mokytojų sąjunga. 6) Bendroji Lietuvos lenkų profesinė darbo žmonių sąjunga. 7) Lenkų kultūrinių pramogų mėgėjų klubas.

Pastaba. Čia suminėta lenkų studentų organizacijų sąjunga likviduota, bet likviduojamos ir kitos studentų organizacijų sąjungos ir pačių lietuvių.

Uždarytos **Vilniaus krašto lietuvių** organizacijos: 1) Lietuvių mokslo draugija, įsteigta 1907 metais, kurjai paskirtas ir likvidatorius. Mokslo draugija turi didžiulius turtus, kuriuos sudaro mokslo, meno, folkloro, numizmatikos, bibliotekos ir kiti rinkiniai, nejkainuojamos vertės. 2) Vilniaus "Rytas," įsteigtas 1913 metais, kuris turėjo gimnaziją, mokytojų seminariją (uždarytą 1927 metais), 176 pradžios mokyklas, 123 skaityklas. Visos mokyklos ir skaityklos uždarytos; liko tiktai Vilniaus gimnazija, 3) Labdarybės dr-ja, įst. 1914 m. 4) Švenčionių "Rytas," įsteigtas 1918 m., kuris turėjo Švenčionių gimnaziją, 85 mokyklas. 5) Tautinis Vilniaus lietuvių komitetas, įsteigtas 1919 m. 6) Šv. Kazimiero" draugija, turėjusi 475 skyrius, 18 darželių, 23 skaityklas. 7) Mokytojų sąjunga. 8) Ūkio draugija, turėjusi 103 skyrius. 9) Sporto kliubas. 10) "Kultūros" draugijos uždaryta 16 skyrių ir 3 mokyklos, jau veikusios, nekalbant apie tuos skyrius, kurie buvo atidaryti ir neleisti veikti, o tokių buvo dešimtys.

KONSTRUKTYVINIS ORGANIZACIJŲ VAIZDAS

Tie suminėjimai nesudaro bent kiek apčiuopiamesnio vaizdo, todėl jie praktiškiau bus pavaizduoti skaičiais, nors, reikia pastebėti, ir tai nebus pilnas vaizdas, nes tie skaičiai dar nepasako pačių organizacijų dydžio, apimties, jų veiklumo ir tt. Tačiau skaičiai geriau duodasi savo ribose lyginami. Štai jie.

Veikiančiosios Organizacijos

Organizacijų pavad.	Lenkų:	Lietuvių:
Kultūr. org. centr.	6	4
" " skyr.	14	6
Ekon. org. centr.	18	1
" " skyr.	27	0
Bibliotekų	3	0
Skaityklų	4	4
Mokyklų	13	3
Viso vienetų	85	17

Pastaba: Vienintėlė lietuvių ekonominė pavadinta čia organizacija yra "Zitiečių" organizacija, kuri iš tikrųjų tėra pašalpinė organizacija, o grynai ekonominės organizacijos Vilniaus krašto lietuviai neturi nė vienos.

Uždarytos Organizacijos

Organizacijų pavad.	Lenkų:	Lietuvių:
Kultūr. org. centr.	7	10
" " skyr.	19	594
Bibliotekų	0	1
Skaityklų	17	146
Mokyklų	65	146
Viso vienetų	108	896

MOKYKLOS

Mokinių Skaičius Pradžios Mokyklose Pagal Mokslo Metus

Metai	Lietuvių mokyklų	Lenkų mokin.	Viln. kr. mokykl.	Lietuv. mokin.
1926-27	75	4,089	147	5,000
1927-28	20	554	122	4,228
1928-29	16	513	107	3,466
1929-30	13	574	107	3,408
1930-31	14	435	96	3,421
1931-32	14	442	79	4,137
1932-33	14	453	67	2,664
1933-34	14	452	44	2,674
1934-35	14	442	32	1,567
1935-36	14	429	24	1,240
1936-37	12	348	21	600
1937-38	10	283	14	400
1938-39	10	222	2	75

Pastabos apie Lietuvos Lenkų Pradžios Mokyklas

Pradžios mokyklas išlaiko organizacijos: "Pochodnia," "Oswiata" ir "Jutrzenka."

Jos teigia, kad padalinus Lietuvą į mokyklinius rajonus, vaiko į kitą rajoną be mokytojo leidimo leisti negalima, o toki leidimai ne visada, esą, duodami.

Pastabos apie Vilniaus Krašto Lietuvių Pradžios Mokyklas

Vilniaus krašto pradžios mokyklas išlaikė Vilniaus "Rytas," Švenčionių "Rytas" ir "Kultūros" draugija. Dabar teliko tiktai "Kultūros" draugija, kurios dar neuždaryta 2 pradžios mokyklos, o visos kitos draugijos, išlaikiusios pradžios mokyklas ir gimnazijas, uždarytos. Uždarytos ir visos mokyklos.

Pastaba prie Šių Dviejų Pastabų

Ir Vilniaus krašte ir Lietuvoje "veikia" taip vadinamos dar valstybinės pradžios mokyklos tai su tėvų kalba, tai mišrios. Negaliu pasakyti, kaip jos veikia Lietuvoje, nes tas reikalas buvo išleistas iš dėmesio ir informuojantis pas vietos lenkus, tačiau Vilniaus krašte iš to nieko nėra. Viena, tokiose "lietuviškose" mokyklose mokytojai patys lietuvių kalbos nemoka. Kita, jie jos nemoko. Nebent esti atsitikimų, kad mokiniai palikami po pamokų išrašyti iš vadovėlių kokį straipsnelį, bet... ne visos tokios mokyklos ir vadovėlių turi. Tat apie tokias mokyklas, žinoma, ir kalbėti neverta. Jos net ir "užmaskuoti" ko nors negali. Tatai bereikalinga "priedanga" to, ko nėra. Tai aišku, kad ir iš to, jog lietuviškai mokyklose kalbėti uždrausta, girdi—tai kenkią lenkiškai išmokti.

Mokinių Skaičius Gimnazijose Pagal Mokslo Metus

Metai	Lietuvos gimnaz. skaič.	Lenkų mokin. skaič.	Viln. kr. gimn. skaič.	Lietuv. mokin. skaič.
1919-20	3	530	2	410
1920-21	3	834	2	558
1921-22	3	1,051	2	614
1922-23	3	1,210	2	607
1923-24	3	1,198	2	641
1924-25	3	1,030	2	666
1925-26	3	925	2	615
1926-27	3	867	2	588
1927-28	3	727	2	579
1928-29	3	689	2	511
1929-30	3	655	2	499
1930-31	3	604	2	485
1931-32	3	598	2	494
1932-33	3	571	2	483
1933-34	3	529	2	417
1934-35	3	502	2	430
1935-36	3	505	2	373
1936-37	3	527	2	367
1937-38	3	467	1	270
1938-39	3	416	1	261

Pastabos apie lenkų gimnazijas: 1) 1937 m. buvo įvykdyta gimnazijų reforma, todėl Panevėžy ir Ukmergėj panaikintos pirmosios klasės, dėl ko mokinių skaičius sumažėjo automatiškai, tačiau Kauno gimnazijoj vietoj to ėmė veikti rengiamoji klasė—prieklasė. 2) Šiemet Kauno lenkų gimnazijoj yra 154 mok. ir 2-jose prieklasėse 41 mok.; Panevėžio—138 ir prieklasėj 18; Ukmergės —67 mokiniai. 3) Kauno g. dirba 24 mokytojai, kurių 17 turi cenzą ir 7 be cenzo, Panevėžio g.—18, kurių 8 cenzuoti ir 10 be cenzo, Ukmergės g.—15, kurių 6 su cenzu ir 9 be*). 4) 1938 m. buvo pareikalauta pašalinti 25 mokinius, kurių tėvai pagal pasus lietuviai arba mišrūs. Mokiniai ikišiol lanko gimnaziją, todėl Šv. m-ja atstovo į baigiamuosius egzaminus nepasiuntė, dėl ko praėjusį pavasarį baigiantieji gimnaziją turėjo egzaminus laikyti prie Šv. m-jos.

Pastabos apie Vilniaus kr. lietuvių gimnazijas: 1) Tiktai 1926 m. pirmą kartą Vilniaus liet. gimn. gavo teises, bet 1938 m. jau neturi. 2) 1937 m. uždaryta Švenciony lietuvių gimnazija. 3) 1933 m. gimnazijų reforma, panaikinta I-ji klasė, dėl ko mokinių skaičius sumažėjo automatiškai. 4) Nors dabar Vilniaus liet. gimnazija teisių neturi, tačiau Šv. m-ja kontroliuoja mokinių priėmimą ir neleidžia priimti tų tėvų vaikų, kurie yra užsirašę ne lietuviais; taipgi neleidžia priimti ir tų stojančiųjų, kurie neišlaiko patenkinamai lietuvių kalbos, nors pradžios mokyklos yra uždarytos ir nėr kur tos kalbos pramokti; nepriima ir tų, kurie stodami iš valstybinių pr. mok. poterius sukalba lenkiškai, o pradžios mokyklose visi vaikai, kokių tėvų jie bebūtų, priverstinai turi išmokti lenkiškus poterius. 5) Tėvai, norėdami leisti vaikus į lietuvių gimnaziją, turi gauti leidimą, be ko gimnazija neturi teisės priimti. Leidimus gauna tik tie, kurie, tėvas ir motina, yra įsirašę lietuviais, bet ir tai ne visi. 6) Visi Vilniaus lietuvių gimnazijos mokytojai yra su aukštuoju mokslu ir yra gavę oficiales pedagogų kvalifikacijų legitimacijas.

Ypatingos Priemonės prieš Lietuvius

Tokiomis priemonėmis, be abejo, tenka laikyti lietuvių draugijų turto nusavinimą. Kadangi tokio reiškinio Lietuvoje nėra, tai jis tenka išskirti į atskirą skyrelį ir pasakyti apie jį porą žodžių skyrium.

Uždarytųjų lietuvių draugijų turtai draugijoms nepalikta pačioms likviduoti, kaip tai yra pas mus su lenkų uždarytomis draugijomis, o nusavinti. Vienoms draugijoms paskirti vad. kuratoriai, kitoms—likvidatoriai. Ir vieni ir kiti su lietuvių draugijų turtu elgiasi, kaip su valstybės, o gal dar laisviau, turtu: Taip, "Ryto" namų sąskaiton užtraukta 60,000 zlotų paskola, "Šv. Kazimiero" d-jos sąskaiton 12,000 zlotų paskolos. Ir, bendrai, uždarytųjų draugijų turtai perėjo kuratorių ar likvidatorių žinion. Draugijoms net neduodama susilikviduoti pačioms; juk, regis, yra aišku, kad d-jų nariai patys savo turtą gali ir turi teisę atsiimti bent. Tokia yra faktinė padėtis.

Tokia yra tikrovė. Jeigu yra ir pas mus ta pati, tai ji vis vien netinkama ir ją reikia keisti linkme tų principų, kurie užtikrina juo daugiau laisvės, žmoniškumo ir kultūringumo.

Tūlas neigiamybes aš paliečiau tiktai praeidamas, nes nenoriu jose "krapštinėtis," nors faktų turiu daugybę, negražių faktų. Gal gi ir be jų galima bus išsiversti, gal gi ateis teisingesni ir žmoniškesni laikai, kurių negalima napageidauti, nereikalauti visiems.

Jei kame čia suklydau, prašau pataisyti, —gali būti, kad faktai nepilni, gal įsibrovė ir klaidų, nors aš stengiuosi čia būti "akademiškiausias."

1) Žinios apie cenzą iš Šv. m-jos.

Cleveland, Ohio

Pramogėlė Drg. J. W. Petrauskui

Lapkričio 21 d. Lietuvių Darbininkų Svetainėj buvo surengta smagi pramogėlė pagerbimui mūsų uolaus vilniečio draugo Petrausko jo gimtadienio dienoje. Bankietėlio suruošimui daugiausia pasidarbavo d. Maženskas; jam padėjo d. Mažeikienė.

Svečiams susėdus apie stalą ir užkandus, bei užsigėrus, d. Mažansko aukauto alučio ir d. Mažanskienės skanaus pyrago, toastmasteris d. Markauskas, paaiškinęs tikslą šios sueigos, pagarbai mūsų jauno darbuotojo ir spaudos bendradarbio d. Petrausko, pakvietė d. Mažanską žodį tarti. Čia d. Mažanskas d. Petrauskui įteikė dovanėlę-setą, plunksną su paišeliu, kad "Vilnies" bendradarbis galėtų clevelandiečiam dar daugiau žinių duoti. Taipgi buvo pakviesta eilė draugų išsireikšti mintis ir palinkėti d. Petrauskui ir jo šeimynėlei laimės. Pats d. Petrauskas žadėjo ir ant toliau darbuotis, nežiūrint, kad šiuo laiku yra užimtas mokyklos lankymu.

Ten pat įteikta $3 d. Mažeikai, kad pasitaisytų rašomąją mašinėlę ir duotų daugiau žinių spaudai iš mūsų kolonijos.

Po užkandžio, kalbų-linkėjimų prie d. Žilinsko muzikos dalyviai pasišokę ir linkėdami dd. Petrauskams ilgų, ilgų gyvenimo metų, išsiskirstė namon.

Tenka paminėti, kad d. Petrausko žmona yra lenkų tautos ir jiedu turi gražų sūnelį Lauriną, kuris yra taipgi LDS nariu vaikučių skyriaus. Svečių tarpe buvo keli lenkai pažangiečiai, kurie bendrai darbuojasi su lietuviais šioje apielinkėje. Tas parodo, kad galima ne tik sugyventi su kitų tautų žmonėmis, bet taipgi sykiu bendradarbiauti už pažangą, taiką ir demokratiją.

Tokius bankietėlius turėtume laikas nuo laiko surengti mūsų veikėjams, to užsitarnavusiems. Tas duotų draugams-draugėms daugiaus energijos visuomenės labui darbuotis.

Dalyvis.

Bilionas Dolerių Pasmarkintam Anglijos Ginklavimui

London. — Ateinančiais metais Anglija išleis bilioną dolerių pasmarkintam ginklavimuisi; kad įplaukų neužteks, tai užsitrauks apie 875 milionus dolerių paskolos.

Francija Pripažino Italijos Karalių Ethiopijos Imperatorium

Paryžius. — Francijos prezidentas Al. Lebrun priėmė R. Guarriglia kaip Italijos karaliaus ir "Ethiopijos imperatoriaus" ambasadorių; tuom galutinai pripažino Italijai Ethiopiją.

Hendaye.—Ispanijos liaudiečių lėktuvai padarė daug žalos fašistam, bombarduodami karinius jų traukinius.

Montello, Mass.

Nedarbas ir Kitos Naujienos

Jau antras mėnesis čion siaučia nedarbas. Kitos čeverykų dirbtuvės tūlam laikui duris uždarė, o kitos dirba tik pusę laiko. Unemployment Compensation ofisas paskirtomis dienomis užsikimšęs bedarbiais, net ant gatvės stovi eilėse, laukdami savo kaleinos. Bet ten tvarka neblogiausia, nors reikia laukti. Mažai kas rugoja. Visus, kurie atėjo pirmiau, vardais šaukia iš eilės, ir ofiso patarnautojai taip pripratę prie europiečių pavardžių, kad aiškiai ištaria lietuvių ir kitų tautų pavardes.

—o—

Per Lietuvių Tautiško Namo Knygyno komitetą, pasidarbavus G. Steponauskui, surinkta "Vilniai" $6.35 aukų. Aukavusių vardai tilps "Vilnyj," pinigus pasiuntė G. Šimaitis. Nors ir maža auka, bet visgi darbininkiškai spaudai šiokia tokia parama.

—o—

Drg. Steponauskienę patiko nelaimė pora savaičių atgal. Iš svečių skubino namo; paslydo ant išlaukinių laiptų ir išsilaužė ranką. Serga namuose. Džiaugias, kad ją draugės atlanko.

—o—

Jau su viršum 6 mėnesiai serga Lietuvių Tautiško Namo pirmininkas J. Tautvaiša. Dabar jo pareigas eina G. Šimaitis. Jo liga ne taip greitai pagydoma. Mat, nuo aukšto kraujo spaudimo jį užgavo paralyžius. Dabar gyvena pas savo gimines Sireikius, kurie jį gerai prižiūri. Matyti, ir jis patsai stengiasi atgauti eveikatą. Dabar žymiai pagerėjo. Nors taip greit negalės dirbti, bet yra vilties, kad pasveiks.

Draugas Tautvaiša, būdamas Liet. Taut. Namo Draugijos pirmininku per desėtką metų, gerai pasidarbavo jo užlaikymui. Todėl yra išrinktas komitetas, kad dėl jo surengtų užuojautos parę, kuri įvyks sausio 14, 1939 m.

—o—

Komunistų Partija rengia vakarienę ir šokius gruodžio 17, Liet. Taut. Namo svetainėj. Visi lietuviai iš visos apylinkės turėtų skaitlingai atsilankyti ir paremti politinę kovos organizaciją, kuri kovoja už darbo žmonių klasės reikalus. Dabartiniu laiku labai rejkalingi pinigai vedimui kovos prieš nazizmą ir šiaip prieš reakciją už darbininkų reikalus. **Šimaitis.**

Hudson, Mass.

Dabartiniu laiku iš Hudsono žinučių labai mažai matytis "Laisvėje." Kame dalykas, sunku pasakyti. Rodos, kaip mes mylim kitų kolonijų korespondencijas skaityti, taip ir kiti myli mūsų, jeigu jos yra svarbios.

Štai, pastaruoju laiku visų organizacijų susirinkimai įvyko tuo pačiu laiku. Žinoma, nutarimų būna daug ir gerų, bet ne visus gyveniman galima sykiu įvykdyt, ypač, kuomet dabartiniu laiku Lietuvių Piliečių Kliubo svetainė yra taisoma iš vidaus. Pereitą vasarą kliubas savo namą gražiai aptaisė iš lauko pusės, kad net miela žiūrėt. Bet per vėlai pradėjo remontuot iš vidaus. Už tai ir visų organizacijų parengimai nusitęsė po Kalėdų ir Naujų Metų. O kaip kuriom organizacijom finansinė parama labai reikalinga, nes per visus metus jos vienokiem, tai kitokiem darbininkiškiem reikalam po dolerį kitą iš savo iždų paaukuoja. Atėjus metiniam organizacijos susirinkimui, yra visokių reikalų, o kasoj pinigų nėra. O čia kaip tik ir visos išdirbystės ant tiek darbus pradėjo mažint, tarytum visos susikalbėję. Už tai ir parengimai būna nesekmingi.

Kai sutinki darbininką ir paklausi, ar dirba, gauni atsakymą, kad jau baigia ir nežinia kada pradės. O čia žiema, kaip ta viešnia, atėjo neprašyta taip anksti, kad niekas nei nesitikėjo. Prisnigo apie dvi pėdas. Visi bėdavoja, kad viskas brangu, pinigų nėra. O čia visko reikia, kaip aprengimo, taip ir kitų gyvenimui reikmenų, ypač tiems, kurie turi didesnes šeimynas.

Bet bėdavojimu savo gyvenimo reikalų nepagerinsi, reikia organizuotis į darbo unijas, kurios kovoja už darbininkų reikalus.

Čia iš kitur atsikrausto čeverykų išdirbystės. Verčia darbininkus dirbt už pigiausią kainą, ir kad padarius kuodaugiausia darbo. Unijas turi suorganizavę patys fabrikantai, tai fabrikantų reikalus ir gina. O darbininkai jokio užtarimo iš unijos pusės neturi, tik žino savo duokles mokėt ir viskas. Jei kuris darbininkas norėtų ką pasakyti, tai liepia lieužuvį prikąst, o jei ne, tai tuoj išlėks už durų.

Tai tokios žinios-žinelės. Kitą syk parašysiu daugiau.

Hudsonietis.

Oxon Hill, Md.— Du nežinomi piktadariai pagrobė Mary Brown, vienuolyno mokyklos studentę, ir nežinia kur ją nudėjo.

UPTON SINCLAIR

RAISTAS

10-25-38—34

(Tąsa)

Dešrų dirbimo skyrius tai įdomi vieta, verta aplankyti. Mašinos tenai tai bus stebėtiniausias daiktas. Kitados ten kapodavo mėsą ir kimšdavo dešras ranķomis ir labai būtų žingeidu žinoti, kiek darbininkų tosios mašinos iš darbo atstatė. Vienoj kambario pusėje buvo dideli aruodai, į kuriuos darbininkai, vežimėliais ir šiupėlėmis, verčia visokią mėsą ir karučiais atveža visokias šaknis; viduje kapoja peiliai, pritaikyti ant ašių, kurios taip greit eina, kad apsisuka du tūkstančiu sykių į minutą ir kada mėsa visai smulkiai sukapota ir sumaišyta su bulvių miltais ir vandeniu, eina į kimšimo mašinas kitame kambario šone. Tąsias prižiūri moterys. Iš mašinų išeina rynos, užsibaigiančios dūdelėmis ir viena iš moterų paima ilgą žarną, ir užmovus galą ant dūdelės, pradeda visą mauti taip, kaip pirštinaitę ant pirštų. Žarnos dažnai būva po dvidešimts ir trisdešimts mastų ilgio, bet moteriškė, akimirkoje, sumauja visą, o kada jau turi taip sumovusi keletą žarnų ant dūdelių, paspaudžia rankeną ir sukapotoji mėsa tiesiog šauja per dūdeles, nusinešdama su savim ir žarną. Ten stovint pamatai, tik besivyniojant kaip žaltį, neišpasakyto ilgumo dešrą. Priešakyje pritaisyta didelė dėžė, į kurią prikimštos žarnos nukrinta ir prie kiekvienos stovi po dvi moteri, kurios pastveria jas, kaip tik pradeda pasirodyti ir suvynioja į rinkes. Nesuprantančiam tas darbas išrodo kuopainiausiu; viskas, kas moteriškei reikia padaryti, tai kartą ranka apsukti ir ji pataiko taip suraityti, kad vietoje ilgų dešrų iš po jos rankų išeina vienas po kito pundai sulankstytų į rinkes dešrų, ir visos rinkės prasideda nuo vieno vidurio. Tas labiau išrodo į moninin-ko monus, nes moteriškės dirba taip greitai, kad tiesiog negalima užmatyti, ką ji veikia, tik matai greitą judėjimą ir dešrų pundelius pasirodant vieną po kito. Moterys stovi tenai valanda po valandos, diena po dienos, metai po metų, sukinėdamos dešrų rinkes ir eina lenktyniu su mirčia. Ten visos dirba nuo šmotų ir gali būti, kad kitos turi visą šeimyną išmaitinti, o apystovos taip susidėjo, kad tą darbą galima atlikti tik taip dirbant, kaip jos,—visiškai atsidavusios savo darbui, nemąstydamos apie nieką ir neturėdamos kada dirstelėti į puikiai apsirengusius ponus ir ponias, ateinančius pažiūrėti į jas, kaip ir į laukinius gyvulius žvėrinčiuje.

SKYRIUS XIV

VIENAM jų šeimynos nariui dirbant prie mėsinėjimo galvijienos, kur ją sutaiso į blėkinius katilaičius ir dėžes, o kitam dešrų dirbtuvėje, jie labai gerai žinojo didesnę pusę Packingtowne daromųjų suktybių. Buvo paprastas dalykas, kaip jie patėmijo, kada tiktai rasdavo sugedusią, arba ligoto gyvulio mėsą ir ją nebuvo galima kur kitur suvartoti, tai, arba sutaisydavo į blėkines, arba sukapodavo į dešras. Pridėti galima dar tai, ką papasakodavo Jonas, kuris dirbo sūdymo skyriuje; jie tada galėjo tėmyti viską, kas tiktai su sugedusia mėsa atsitinka skerdyklose; tik tuomet jie pradėjo pilnai suprasti žinomąjį Packingtowne juoką, kad kiaulės ten suvartoja viską, apart žviegimo.

Jonas jiems pasakodavo, kaip, išėmus mėsą iš sūdymo, dažnai randa kitą, pasidariusią rūgštį ir kaip jie ją ištrina su sode, kad kvapą užmušti ir parduoda pagiau karčiamninkams, kurie suvartoja užkandžiams, teikiamiems veltui prie gėrimo; taip pat apie chemiškus stebūklus, kokius jie tenai atlieka, norėdami suteikti mėsai, kokia ji nebūtų, šviežia ar sūdyta, čiela, ar sukapota, kokią tik norint spalvą, kvapsnį ar skonį, kokią tik jie panorėdavo. Prie sūdymo kumpių jie turi stebėtinas prietaisas, su kurių pagalba sutaupo laiką ir daugiau geresnės mėsos išleidžia,—toji prietaisa—tai kiaura adata, pritaisyta prie pumpos ir tąją įsmeigus į kumpį, darbininkas, pumpuodamas koja, į porą sekundų gali privaryti pilną kumpį sūrumo. O vis gi, nepaisant visų tų daktaravimų, atsirasdavo sugedusių kumpių ir kai kurie taip atsiduodavo, kad žmogus vargiai apsiimtų būti su jais tame pačiame kambaryje. Mėsinyčių savininkai turi dar stipresnį skystimą, įpumpuoti į kumpius antru kartu ir užmušti negerą kvapą; darbininkai vadina tąją operaciją: "duoti jiems trisdešimts procentų." Taipgi kumpius jau išrūkinus, atsiranda jų šiek tiek niekais nuėjusių. Seniau tuosius pardavinėdavo kaipo "trečio laipsnio," bet vėliau, kokia tai sumani ypata surado naują būdą ir dabar jie išima kaulą, aplink kurį yra paprastai sugedusioji mėsa ir į skylę įkiša iki baltos spalvos įkaitytą geležį. Po to išradimo jau daugiau nebuvo pirmo, antro ir trečio laipsnio kumpių—dabar pardavinėja jau tiktai pirmo laipsnio. Savininkai visados, būdavo, ką nors naujo išmislija; jie pardavinėja taip vadinamus "bekaulius kumpius," kurie po teisybės, tai tiktai nupjaustomi gabalėliai ir visoki šmoteliai kiaulienos, sukimštos į storąsias žarnas; taip pat "Kalifornijos kumpiai," į kuriuos įeidavo: karkos, kinkos, apipjauscius beveik visą mėsą; ir keisti "nuluptieji kumpiai," kurie paėjo nuo pasenusiųjų kiaulių, kurių oda jau taip kieta ir stora, kad niekas jų nepirktų, bet jie sušutina, sukapoja ir sutaisę, parduoda kaipo "skilandį."

Tik tuomet, kai esti visas kumpis sugedęs, jis patekdavo į skyrių, kuriame teta Elzbieta dirbo. Peillai, apsisukdami du tūkstančiu kartų į minutą taip jį sukapoja, sumaišo su puse tono kitos mėsos, kad pokas, kokį kumpis turėjo, ten jokio skirtumo nepadaro. Maišiausios atydos neatkreipdavo į daiktus, kurie tampa į dešras sukapojami; būdavo sugrįžta net iš Europos pasenusios dešros, kurių tenai nepriėmė, jau visai supelėjusios, baltos, taigi jas "padaktarauja" boraksu ir glycerina ir suverčia į aruodus, iš kurių išeina dešros, paskirtos valgyti namie. Ten sukapodavo mėsą, kuri voliojosi ant grindų purvuose ir drožlėse, kur darbininkai trempė ir prispjaudė nesuskaitomus bilijonus džiovos perų. Mėsa stovi suversta didelėmis krūvomis sukrovimo rūmuose, o per prakiurusį stogą vanduo varva ant jos ir tūkstančiai žiurkių vaikosi; tuose kambariuose būva per tamsu, kad gerai įžiūrėti, bet žmogus, pažėręs su ranka, visados galėjo nužerti kruvas žiurkių mėšlo. Žiurkės, abelnai, daug blėdies pridirbdavo, taigi savininkai paliepdavo pridėti tenai užnuodintos duonos, žiurkės, žinoma, stipdavo, o paskui viskas: žiurkės, duona ir mėsa sueidavo drauge į aruodus. Tai nėra juokai arba pasaka apie geležinį vilką, bet žinomi, ištirti atsitikimai; mėsą verčia į vežimėlius ir darbininkas nesųstos išmesti žiurkę, nors ją ir pamato,—mat, į dešras sueina dalykai, palyginant su kuriais, nuodintoji žiurkė tai tik menkniekis. Darbininkai neturėdavo kur rankas apsimazgoti eidami pietų arba namon, tai jie prausdavosi vandeniu, kuris vėliau sueidavo į dešras. Ką jie sušluodavo nusimetusius gabalėlius ar visokius numetamus šmočiukus, tai tuos laikydavo suverstus į statines sklepuose. Kad iš skerdyklų būtų kuodaugiausiai pelno, jie nedarydavo bereikalingų iškaščių, išvalydavo tik porą kartų per metus. Atėjus laikui išvalyti sklepus, tose statinėse būdavo supuvusios mėsos, purvų, rudžių, senų vinių, vandenio nuo grindų, taigi vieną po kitos gabendavo vežimėliais į dešrų dirbtuvę ir suversdavo į aruodus su šviežia mėsa ir paleisdavo žmonėms pusryčiams. Kitas dešras jie rūkydavo, bet kad išrūkymas ima laiko, todėl pigiai neatsieina, tai į pagalbą pasišaukia savo chemiką, kad dešros greit negestų; nudažo su želiatina, kad išrodytų tamsios, kaip rūkytos. Visos jų dešros paeina iš to pat aruodo ir tos pačios mašinos sukapotos, bet kai kurias suvynioja į popierą su atspaustu vardu "ypatingai padirbtos" ir už tas jie ima po du centu brangiau už svarą.

(Bus daugiau)

Hartford, Conn.

Biskis iš Mūsų Kolonijos

Lapkričio 17 d. buvo Laisvės Choro mėnesinis susirinkimas, kuriame narių dalyvavo neperdaugiausia. Bet visi atydžiai svarstė pakeltus klausimus.

Iš valdybos raportų paaiškėjo, kad choras kaip nariais, taip ir finansiškai stovi geroj padėtyj.

Išrinko delegatus į Am. Liet. Kongreso Connecticut Valstijos konferenciją, kuri atsibus Waterbury, Conn.

Prie choro prisirašė 2 jaunuoliai. Choras jau pradėjo mokintis operetę "Vestuvės Pušyne," kurią suloš apie vasario mėnesį — ateinančių metų.

Buvo išduotas platus raportas iš atsibuvusios konferencijos Connecticut valstijos chorų apskričio. Pasirodė iš raporto, kad chorai ir sykiu jų mokytojai pasibrėžę sutartinai dirbti kultūrinius darbus dėl Meno Sąjungos.

—o—

Draugiškas Bankietėlis

Lapkričio 18 d. Laisvės Stygų Orkestros nariai pasikvietė Laisvės Choro narius ir tuos darbuotojus, kurie jiems pagelbėjo surengti praėjusį koncertą. Visi dalyviai turėjo susinešę įvairių namuose gamintų skanių užkandžių. Taipgi buvo ir gėrimų. Ir visi draugiškai linksminosi prie muzikos. Vakarėlis tęsės iki vėlumai nakties.

Laisvės Stygų Orkestros nariai savo mokytojui drg. V. Visockiui įteikė dovanų $10, ba, mat, jis juos mokina veltui. Tai ištikrųjų gražus pavyzdys.

Nemunas.

Chicago, Ill. — Visašališka Saugumo Taryba skaičiuoja, jog per 10 pirmųjų mėnesių šiemet 6,760 mažiau žmonių žuvo automobilių nelaimėse negu pernai per tuos pačius mėnesius.

So. Boston, Mass.

Puikiai Pasirodėme Vienur, o Kitur Visai Suklupome

Žiemos laikui atėjus, ir parengimų randasi visokių rūšių So. Bostone. Tai yra beveik vienintėlė proga, kada organizacijos gali padaryti keletą centų padengimui nors dalies savo metinių išlaidų. Už tai žmogui sunku ir žinoti, katriems parama reikalingesnė.

Prieš Dėkavonės Dieną tą savaitę tai net ir perdaug jų buvo, ale tik du verti paramos, sulyg mano nuomone. Gaila, kad tik vienas buvo tinkamai lietuvių paremtas. Buvo LDS jaunuolių šokiai, oras pasitaikė blogiausias, ale abi lietuvių svetainės buvo pilnos senų ir jaunų šokikų. Jaunuoliai labai pavyzdingai šeimininkavo. Tas parodo, kad LDS turi gerą vardą, kur tik randasi lietuvių.

Kitas parengimas, mano supratimu, irgi buvo reikalingas daug paramos. Buvo irgi šokiai, tame pačiame name, kur visos lietuviškos darbininkiškos organizacijos susirenka, po numeriu 376 Broadway. Rengė italų-ispanų priešfašistai. Pelnas buvo skiriamas moterims ir vaikams, kurie neteko tėvų arba globėjų dabartiniame kruvinojo fašisto Franko vedamame civiliniame kare. Tą vakarą kito svarbaus parengimo nebuvo ir lapeliai su garsinimu buvo kliube. Vis tiek, išskiriant mane, lietuvių nė vieno nebuvo. Nors mes lietuviai diena iš dienos, kaip darbe, taip ir ant gatvės, gyvename svetimtaučių tarpe, o kaip ateina kitataučių parengimas, tai net nemalonu darosi, jeigu kada kas užklausia, "Ar daug čionais dalyvauja lietuvių?" Manau, kad jau laikas mums dalyvauti tarptautiškuose parengimuose, o ypač, kada rengimo tikslas yra toks svarbus.

Tenais dalyvavo senų ir jaunų, visi darbininkai ir demokratiją mylinti žmonės. Turėjo ir vieną draugą, katras pasakė keletą žodžių. Tai buvo leitenantas Fantini, nesenai sugrįžęs iš Ispanijos, kur beveik nuo pat pradžios civilinio karo kovojo prieš fašistus Garibaldi Brigadoje. Kalbėdamas trumpai, draugas pabrėžė, kad vaikai, motinos ir seneliai kenčia didžiausią ir neapsakomą skurdą fašistų subombarduotoje Ispanijoje. Sykiu prašė, kad amerikiečiai, kiek tik išgali, prisidėtų, kad pagelbėjus tiems nekaltiems našlaičiams. Jam visi dalyviai vienbalsiai pritarė.

Aš klausiu, kodėl lietuviai nesurengė tam tikslui kokį parengimą? Ko miega mūsų progresyviškos organizacijos? Šitoks reikalas ilgai negali laukti!

O. Frankie.

WORCESTER, MASS.

Lapkr. 13 d. atsibuvo vakarienė Lietuvių Svetainėj, 29 Endicott St. Nuo vakarienės pelnas eis naudai Ispanijos kovotojų. Vakarienė buvo sumanyta per 155 kuopą ALDLD, tai yra, moterų kuopą. Moterys kvietė ir kitas draugijas prisidėti prie surengimo vakarienės. Bet pagelbos nedaug tegavo iš kitų draugijų, išskiriant Aido Chorą. Draugė Yanulienė nuo choro ir Žalimienė nuo moterų kuopos surinko daiktus už dyką, vaikščiodamos po krautuves ir prašinėdamos pas draugus, kad ką paaukautų. Tiktai už mėsą reikės mokėti. Kitkas viskas buvo suaukauta.

Bet vakarienėn mažai žmonių teasilankė. Priežastis gal bus ta, kad biskį lijo tą vakarą. Vakarienėj buvo ir svečių iš Marlboro, Mass., draugai Yokšai ir jų sūnus, katras ką tiktai sugrįžo iš Europos. Jaunasis Yokšas, advokatas, vakarienėj kalbėjo apie savo įspūdžius, įgytus įvairiose šalyse. Kalbėjo apie Lietuvą, nurodinėjo Lietuvos ūkininkų padėtį ir jų skurdą. Taipgi nepamiršo ir Lietuvos valdonų, su kuriais jam teko susitikti. Pasakė, kaip jie baliavoja apsirengę su frakais, o Lietuvos žmonės alkani, neturi sau duonos kąsnio.

Taipgi jis važinėjęs ir Sovietų Rusijoj — Leningrade, Maskvoj ir kitur. Sako Yokšas, man metės į akis ir buvo žingeidu žiūrėti, kad Rusijos vyrai visi nešioją maždaug vienodus drabužius, tai yra, marškinius ant kelinių užsileidę ir su diržu susijuosę. Bet kiek važinėjęs Rusijoj, niekur nematęs žmonių su frakais. Taipgi nurodinėjo apie transportaciją traukiniais. Sako, nereik žmogui nakčia važiuojant miegoti krėsle atsisėdus, bet tuose pačiuose traukiniuose yra padaromos lovos ir žmonės pamiega atsigulę, ko, girdi, aš nemačiau nei vienoj kitoj šalyj. Taipgi kalbėjo apie industrijos augimą ir žmonių užsiganėdinimą savo gyvenimu.

Grįždamas atgal į Ameriką, buvęs sustojęs Vokietijoj, Čekoslovakijoj, Francijoj ir Anglijoj. Sakė, matęs Vokietijoj žydų įstaigų langus užmaliavotus, ir sakė, kad pas žydus galima daug geriau pavalgyti, ne kaip pas vokiečius, už tuos pačius pinigus. Čechoslovakijoj buvęs tuo laiku prieš pat Vokietijai ją užimant ir jis su vargu ką tiktai spėjęs išvažiuoti. Bet advokatui Yokšui Amerika patinkanti daug geriau, kaip katra kita šalis. Advokatas sakė atidarysiąs ofisą Bostone.

Vėliau kalbėjo draugas J. Skliutas. Kalbėjo gerai.

Buvo aukos renkamos Ispanijos kovotojams, surinkta $13.11. Čionai telpo aukautojų vardai: P. Butkevičius aukojo $2; N. Kuduzauskas $1; po 50c: P. Banionis, J. Skliutas, F. Petrauskas, Skeltienis, J. Žalimas; po 25c: B. Mizara, P. Baceviče, Paciesas, Sukackas, J. Senkus, Šiupienienė, Z. Dvareckas, P. Grinevičienė, E. Vosilienė, A. Pilkauskas, E. Trasikienė, M. Stankunienė, J. Traupis, A. Raulinaitienė, A. Ausiejienė.

Kadangi buvo vienas jaunuolis vardų užrašinėtojas, tai gal kieno vardas nebus gerai užrašytas, atleiskit už klaidą.

Visiem aukautojams tariu širdingai ačiu varde Ispanijos kovotojų.

J. J.

Varšava. — Į Lvovo Universiteto medicinos skyrių šiemet priimta tik trys žydai studentai.

Taisomas Ispanijos Naikintuvas Tikisi Praplaukti pro Gen. Franco Blokadą

Gibraltar. — Čia yra taisomas Ispanijos respublikos laivas-naikintuvas "Jose Luis Diez." Jis būsiąs gana greitas ir pakankamai ginkluotas, kad tikisi atsišaudydamas praplaukt pro generolo Franco karinių laivų blokadą ir pasiekt Valencijos ar Almerijos prieplauką.

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta parčiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai,
Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro
Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

GRAND CHAIR CORP.
A. PETRAITIS
409 GRAND STREET . BROOKLYN, N. Y.
Išdirbėjai Gražių Rakandų Virtuvei
KITCHEN SETS
Specialiai Nupiginti Išpardavimai šiomis Dviemis Savaitėmis
Nuo $20.00 ir aukštyn

Heller's Liquor Store
387 Broadway Brooklyn, N. Y.
Speciališkas Išpardavimas Importuotų Degtinių, Vynų ir Konjakų
Fraenkel Club 4 metų senumo
Rye Whisky $1.75— One-Fifth Bottle
Importuota iš Čechoslovakijos
Didelis pasirinkimas kitokių gėrimų žemom kainom
Antrašas: 387 Broadway
arti Hooper St., įėjimas prie Hewes St. stoties
Užsakymai telefonu greitai atliekami
Telefonas Stagg 2-8021

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME
MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į JŪSŲ SENĄ AR NAUJĄ ŠILDYTUVĄ
(Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
TIKRA LIETUVIŠKA
APTIEKA
LIETUVIS PAS LIETUVĮ
229 BERFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, N. Y.

Clevelando Kronika

"Daily Record" Naudai Bazaras

Gruodžio 10 d. lietuvių Darbininkų Svetainėje, 920 E. 79th St., L. K. kuopa su St. Clair Cultural Kliubu rengia "Daily Record'ui," anglų kalboj Chicagoj einančiam dienraščiui, bazarą. Rinkėjai daiktų bazarui, sako, gauną gražios paramos iš mūsų laikraščių skaitytojų, ypatingai Ohio lietuvių farmerių. Tie mūsų spaudos skaitytojai, kurie nebuvot komisijos narių aplankyti, o turite kokį daiktelį paaukauti, tai galite priduoti Dr. J. N. Simansui, 935 E. 79th St., arba bazaro vakare atvežkite.

—o—

Ispanijos Veteranam Rinkliava—"Tag Day"

Miesto Taryba leido Abraomo Lincolno Veteranų Komitetui turėti po visą miestą aukų rinkliavą gruodžio 17 d. Aukos labai reikalingos grįžusiem sužeistiem iš Ispanijos veteranams ir jų šeimynoms. Lietuvių LDS kuopos, ypatingai jaunuolių, turėtų ateiti pagelbon A. L. V. Komitetui šioj rinkliavoj. Kartu Lyros Choro nariai ir visi kiti demokratijos rėmėjai turėtų prisidėti.

—o—

Turėjo su Šniukščiais Konferenciją

Pereitą savaitę per tris dienas prie uždarų durų du Dieso Komiteto nariai, kongresmanai Mosier ir Mason, turėjo konferencijas su Clevelando industrialistų šniukščiais. Pastarieji Dies Komiteto nariam raportavę, kaip baisiai komunizmas skleidžiasi mokyklose ir bažnyčiose. Unijos, ypatingai CIO, esą komunistų užkariautos. O nazių, kaipo tokių, šniukščiams netekę šioj apielinkėj surasti.

Kongresmanas Mosier, kuris pereituose rinkimuose čia pralaimėjo, pribuvęs Clevelandan paskelbė, kad tirsiąs Hollywoodo aktorių anti-amerikoninį veikimą. Tuojaus griebėsi jieškoti čia aktorės-šokėjos Gypsy Rose Lee, liūdijimui prieš Hollywoodo "raudonuosius." Gi Rose Lee nebuvo Clevelande, o Hollywoodas irgi pasiliko beesąs Californijoj. Tokiu būdu Dieso Komiteto nariai, Mosier ir Mason, Hollywoodo "raudonųjų" negavo ištirti.

Didesnių "paikysčių" gal niekas nėra pridaręs, kaip viršminėtas Dies Komitetas. Žymiausius šalies veikėjus, pradedant prez. Rooseveltu ir baigiant panele Shirley Temple, apšaukė įrankiais komunistų. Taipgi visą eilę veikėjų, kurie yra nusistatę prieš smogikus-galvariezus fašistus, Dies apšaukė "raudonais." Kad ir Clevelande, Girdlerio šniukščiai liūdijo Dieso Komitetui ne vieną dvasiškį esant "komunistu" už tai, kad jie užstojo streikierius laike Republic Steel streiko. Arba kam jie reiškė užuojautos Ispanijos liaudžiai prieš įsiveržėlius Hitlerio, Mussolinio ir Franko žudikus. Arba vėl, kam reiškia protesto balsą prieš Hitlerio paskutinius padūkusius aktus ant žydų ir katalikų. Tyrinėtojai čia paliko nuomonę tokią, kad visi mato juos esant įrankiais reakcijos-fašistų. **M.**

WORCESTER, MASS.

Browderis Pirmą Sykį Worcesteryj

Pirmadienio vakare, tai yra, lapkr. 28 d., penkiolika minutų po septynių, buvo girdėti per dešimtį minutų iš vietinio radio stoties, kalba Komunistų Partijos generalio sekretoriaus Earl Browderio. Ir po jo kalbos net per tris sykius atkartotinai buvo garsinama, kad jis kalbės Peoples Forum rengiamose prakalbose, ant 695 Main St., Eagles Hall. Už kelių minutų iki paskirto laiko, jau svetainė buvo beveik pilnutė. Prakalboms prasidėjus, žmonių priėjo pilna svetainė, ir daug turėjo stati stovėti, nes trūko sėdynių.

Drg. Browderis pirmu syk kalbėjo Worcesteryj. Pirmininkas Peoples Forum yra profesorius Clark Universiteto, Haven D. Bracett. Taipgi jis buvo pirmininkas ir to vakaro prakalbų. Atidarius susirinkimą pirmininkas pašiepė miesto policiją, pasakydamas, kad Worcesterio policija pradėjo progresuoti arba gavo atatinkamą smūgį praeitą žiemą, kada buvo uždraudus rodyti paveikslus "Heart of Spain," kaipo komunistiškus. O dabar nekliudo kalbėti tikram komunistui ir dar sekretoriui Komunistų Partijos Amerikoj.

Praeitą žiemą, kada uždraudė rodyti paveikslus "Heart of Spain," buvo padaryta atatinkamas spaudimas ant miesto valdžios ir paveikslai buvo rodomi medikališkai gelbėti Ispanijai. Komiteto pirmininkas yra tas pats profesorius Bracett.

Prakalbos buvo pasekmingos visais žvilgsniais. Labai daug buvo matyti profesionalų žmonių, kaip tai, daktarų, advokatų, profesorių ir taip paprastų mokytojų.

Ir šios prakalbos neapsiėjo be trockistų. Po prakalbų laike klausimų pirmiausiai trockistai statė klausimus, kaip tai, ar dabar ir Rusijoj yra laisva spauda? Kitas klausimas, kodėl komunistai kaltina Vokietijos socialistus už atidavimą valdžios į Hitlerio rankas? Bet kalbėtojas labai sugabiai atsakinėjo.

Buvo ir rimtų klausimų, į katruos kalbėtojas užganėdinančiai ir humoristiškai atsakinėjo.

Prakalbos užsibaigė ramiai ir žmonės skirstėsi užganėdinti. Buvo girdėti iš žmonių išsireiškimų, kad ir daugiau tokių prakalbų reikia Worcesteriui.

Patartina ir lietuviams prisirašyti prie Peoples Forum.

Metinės duoklės tiktai vienas doleris. *Bedarbis.*

SO. BOSTON, MASS.

Visi Partijos Draugai Būtinai Turite Dalyvauti Šiame Susirinkime.

Gruodžio 6 d. yra šaukiamas nepaprastas Lietuvių Komunistų kuopos susirinkimas. Šiame susirinkime mes turime sunešti savo senas duoklių knygeles ir pakeisti ant naujų. Taipgi yra naujų — svarbių dalykų, kurių be visų narių negalima išspręsti — *būtinai visi dalyvaukite!* Taipgi, kurie išpildėte įstojimo blankas, malonėkite ateiti ir pasiimti duoklių knygeles.

Šis susirinkimas bus metinis. Korespondentas — apšvietos tvarkytojas, duos platų savo darbuotės raportą. Draugai, nepamirškite, kad korespondento — apšvietos tvarkytojo gana svarbi pareiga.

Dalyvaukime visi ir visos!

L. K. kuopos organizatoriaus *Įgaliotinis.*

"Laisvės" Koncertą So. Bostone "Apsnigo."

Lapkričio 27 d. atsibuvo koncertas dėl dienraščio "Laisvės" naudos. Dar penktadienį pradėjo snigti, bet sekmadienį visą naktį ir iki 1:30 po pietų niekas negalėjo nei į lauką išeiti: keliai ir šaligatviai buvo nepereinami. Visa transportacija buvo sustabdyta. Dėl tos priežasties net dainininkė Kavaliauskaitė iš Brooklyno negalėjo pribūti į koncertą. Rengėjai iš ryto manė koncertą per radio atšaukti, bet dalyką apsvarsčius, prieitą prie išvados, kad nuostoliai, kurie pasidarė, kitos dienos koncertą tik apsunkintų — nutarta koncertą vykdyti.

Nežiūrint bjauraus oro, koncerto pasiklausyti suėjo šimtas keturias-dešimts keturi žmonės. Pati koncerto programa buvo gera. Dainininkai savo užduotis atliko labai gerai — ypatingai Laisvės Choro merginų kvartetas sudainavo labai gražiai, ir publika apdovanojo jas gausiais aplodismentais.

Padengus koncerto išlaidas, dar kokia dešimkė liks ir pelno.

Gaila, kad toks netikęs oras pasitaikė, kitaip šis koncertas būtų buvęs milžiniškas. Prieš koncertą aš pašvenčiau tris dienas plakatam išnešioti, su kuriais pasiekiau netik Bostoną, bet ir Bostono priemiesčius. Garsinta buvo gana plačiai ir tiksliai.

Beje, drg. *Bimba,* krisluose, pabarė, kad pervėlai koncertą pradėjome garsinti. Žinoma, d. Bimbai nebuvo žinoma, kad šis koncertas buvo rengiamas ant 6 d. lapkričio, bet tą dieną į Bostoną atvažiavo kalbėti draugas Browderis ir dėl to mes šį koncertą turėjome perkelti iš 6 d. ant 27 d. Tarpas labai mažas — rengėjams didžiausias vargas. Nevisi dainininkai ant perkeltos dienos galėjo dainuoti. Reikia jieškoti naujų dainininkų. Bet čia ir vėl bėda, pasiunti laišką su užkvietimu dainuoti, tai dainininkas išlaiko daugiau savaitės laišką, ir tik tuomet atsako — "negalėsiu dainuoti."

Aš nenoriu drg. Bimbą mokyti, bet tik norėčiau paklausti: kame yra skirtumas, jeigu žmogus apie pramogą žino pora mėnesių prieš tai, ar tik pora dienų? Pavyzdžiui, kad ir 13 d. vasario šių metų, kuomet pats drg. Bimba kalbėjo So. Bostone, plakatus išplatinom tik vieną dieną prieš prakalbas, o žmonių netilpo salėj. Bet su šiuo koncertu buvo visai kas kita. Doleriniai, arba "Laisvės" rėmėjų tikietai buvo padaryti ir drg. Buknys prisiuntė kokiu mėnesiu prieš lapkričio 6 d. ir draugam buvo išdalinta arba buvo raginami platinti ir, žinoma, "platino" iki 27 d. lapkričio. Vadinasi, prastai platino.

Kaip ten nebūtų, vienok šis koncertas pasiekė savo tikslą.

Šios ypatos pirko komplimentarius tikietus: Mary's Beauty Shoppe, Cambridge; Yvonne's Beauty Parlor, Dedham; F. Kvietkauskas, P. Zasimavičius, Peter Dumas, L. Zelson, G. Likas, S. Barusevičius, K. Zinskienė, John's Hardware, A. J. Kupstys ir Cabit Vaistinė, 100 Dorchester St., So. Boston.

Visiems dainininkams, rėmėjams ir publikai komisija taria nuoširdų ačiu. *Jaunutis.*

Nuo Red. — Busimam partijiečių susirinkime pakritikuokikite draugus už nepakankamą pasidarbavimą koncerto naudai ir pakaks.

Waterbury, Conn.

Iš Amerikos Lietuvių Kongreso Connecticut Apskrities Susirinkimo, 27 lapkričio, 1938 m., Waterbury, kur Aptardinėjo Šių Dienų Svarbiausius Bėgamuosius Klausimus.

Iš Hartfordo nuo Piliečių kliubo buvo J. Labeckas ir P. Labanauskas; iš Oakville, Conn., nuo LDS 31 kp. P. Bokas, T. Dubauskas; Liet. Aps. Drg., Bridgeport, Conn., J. Astrauskas, J. J. Mockaitis, Arisonas; Am. Liet. Ukėsų Kliubo iš Torringtono, Feliks Grigas, p-lė Julia Budeliūtė; nuo "Šviesos" draugijos iš Waterburio, M. Vosylius, J. Kidulas, Mrs. Agnes Rubas. Taipgi buvo ir kitų svečių.

Nors punktualiai susirinkimas turėjo būti 11 val. prieš piet, bet prasidėjo 1 val. p. p., nes blogas kelias buvo — sniegas; baigėsi apie 6 val. vak. Tiesa, publikos buvo nedaugiausiai, bet čia kaltas buvo sniegas.

Parvykęs iš Europos Tamas Matas pasakė prakalbą, dėl ko Lietuvoje buvo ilgą laiką karo stovis, taipgi ir apie Klaipėdą šį-tą, ir daugiau. Taipgi dar tik ką sugrįžęs iš Europos "Juozelis" pasakė prakalbėlę apie dabartinį režimą Lietuvoje. Daugelis prašė, kad parašyčiau tą visą spaudoje. Taip, parašysiu, medžiagą tvarkau ir tuoj bus spaudoje.

Savo mintis susirinkime pasakė beveik kiekvienas, laiko buvo gražaus ir kiekvienam balsas buvo duotas. Susirinkimas buvo jaukus, liko perrinkta nauja valdyba. Buvusio pirmininko Arisono vietą užėmė J. J. Mockaitis, o raštininko J. J. Mockaičio vietą užėmė P. Bokas.

Draugas J. J. Mockaitis išrėžė puikų spyčių. Taipgi buvęs pirmininkas Arisonas — puikią kalbą pasakė.

Ypatingai svarbu, kodėl New Britaino draugai nebuvo, o juk tai geri veikėjai; priežastis visgi buvo kokia?

Susirinkimas buvo vedamas gana pavyzdingai ir visi užsilaikė pavyzdingai. Liko nutarta gana svarbūs dalykai ir jeigu gyvenime tas bus vykdoma, reikia tikėtis iš to gana gerų pasekmių. Taipgi buvo paliesta ir apie praeities veiklą. Pasirodo, kad praeity buvo gana daug nuveikta.

Gaila, kad neperdaugiausiai naujų sumanymų įnešta buvo. Deja, kolonijų draugai siaurus raportus išdavė. Visgi atrodo, kad buvo daug daugiau veikta. Bet visgi visi pasižadėjo veikti aktyviau tame darbe ir, žinoma, daugiau nuveiks. Buvo iš Torringtono viena jaunuolė, su kuria išsikalbėjau, teko išgirsti, kad Torringtono lietuviškasis jaunimas daug veikia, ir interesuojas veikimu, tik, draugai, padėkim tam jaunimui. O tai mūsų pažiba. Praminkim jam kelią, o jis tuo keliu eis.

Čia gal buvo viena klaida draugų padaryta, kad šisai suvažiavimas nebuvo tinkamai išgarsintas, o tai būtų buvę daugiau žmonių.

Įnešta buvo, kad reikalinga yra rezoliucija pasiųsti Washingtonan prezidentui Rooseveltui, kad užtartų Lietuvą nelaimės valandoj ir tt. Iš Torringtono jaunuolė Julė Budeliūtė įnešė, kad Washingtonan reikia pasiųsti rezoliuciją nuimti nuo lojalistų Ispanijos embargo ir praleist reikmenis jai. Čia kilo smarkių diskusijų, bet visgi leidžiant balsuot, ar siųst tokią rezoliuciją ar ne, dauguma balsų nutarta siųsti. Tai džiuginantis dalykas, demokratai demokratus turi remti visuomet.

Taigi šisai susirinkimas pasižadėjo energingiau veikti ir į tą frontą įtraukti daugiau lietuvių.

Iš viso ko, man, kaip svečiui, stebint, atrodo, kad draugai veikia ir žada dar daugiau veikti. Šisai, draugai, jūsų veikimas, kiek man teko Lietuvoje patirti, yra svarbus ir naudingas, o dabartiniu momentu Lietuvos liaudžiai yra reikalingesnė pagelba nuo mūsų, negu gal kada pirmiau. Lietuvos liaudis vilį turi mumyse, tad ir turime gelbėti jai. O sekantis suvažiavimas tai duos geresnių vaisių, negu kad šisai.

Valio Amerikos Lietuvių Kongresas ir jo skyriai! Prie veiklos visi! *Juozelis.*

Užprenumeruok Dienraštį "Laisvę" Savo Draugams

NAUJOJE VIETOJE

NAUJOJ VIETOJ KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS.
Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui.
Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiam ir į kitus miestus.
Tel. Evergreen 7-8538 Sav. V. LUKOŠEVIČIUS

LICENSES
BEER, WINES & LIQUORS
WHOLESALE & RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. GB 11218 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 290 Devoe St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
CHARLES SCHATZEL
290 Devoe St. Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR
HUDSON, MASS.

ALDLD 103 kp. susirinkimas įvyks antradienį, 6 d. gruodžio, L. P. Kliubo Kambaryje, 7:30 v. v. Prašome visų narių dalyvauti, nes bus naujos valdybos rinkimas naujiems metams. — Org. (282-284)

KENOSHA, WIS.

LDS 65 kp. metinis susirinkimas įvyks 7 d. gruodžio pas drg. A. Pakius, 4212---24th Ave., 7:30 v. v. Draugai dalyvaukite šiame susirinkime, nes bus valdybos rinkimai ir kiti svarbus dalykai. — Rašt. J. Jurgaitienė. (283-285)

Tel. TRObridge 6330
Dr. John Repshis
(Repšys)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampas Inman Street
arti Central Skvero,
CAMBRIDGE, MASS.
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 6-8 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais:
10-12 ryte

Tel. Virginia 7-4499
Barry P. Shalins
(Šalinskas)
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.
Turim puikiai įtaisytą Koplyčią ir salę dėl pošermeninių pietų.
Teikiam nemokamai vėliausios mados automobilius.
84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway
Woodhaven, L. I., N. Y.

Dr. Herman Mendlowitz
33 Metai Praktikos
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312
OFISO VALANDOS
Nuo 1--3 dieną ir nuo 7--8 vak.
NEDĖLIOMIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampas E. 23rd Street

Mateušas Simonavičius
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir Ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties Tel. Evergreen 7-8886

Telefonas: Humboldt 2-7964
Dr. J. J. Kaškiaučius
530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2—4 ir 6—8
Nėra valandų sekmadieniais

VARPO KEPTUVĖ
36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

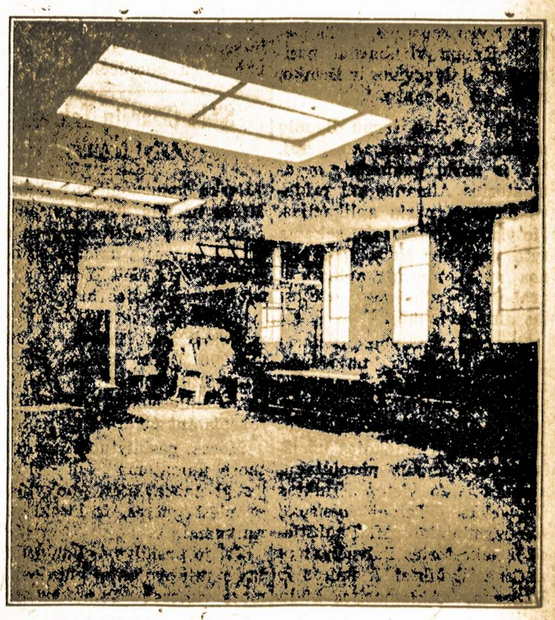

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

Amerikos ir Kanados mokyklų vaikučiai, susirinkę į Blaine, Wash., ant Kanados-J. V. sienos pareikšti taikingo abiejų kraštų gražaus sugyvenimo.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Prakalbos Protestuoti Prieš Nazių Terorą

Pirmadienio vakarą, **gruodžio 5-tą,** Williamsburge įvyks masinis mitingas protestui prieš nazių terorą Vokietijoj prieš žydus, katalikus, protestonus ir liaudį abelnai. Jis taip pat, be abejo, pasireikš ir prieš fašizmo agentus Amerikoje. Tame mitinge svarbu dalyvaut visiems demokratijos draugams, visiems fašizmo priešams.

Mitingas bus William J. Gaynor Junior High School patalpose, kampas Graham Avenue ir Ten Eyck Walk, Brooklyne. Įžanga nemokama.

Kalbės eilė žymių dvasiškių, vietos kongresmanas Pfeiffer, assemblymanas Schwartz, nuo kailiadažių unijos D. Flaiani, taipgi eilė taikos ir demokratijos ir kitų vietos organizacijų bei įstaigų atstovų. Rengia Rasinės ir Religinės Tolerancijos Komitetas, įvairių religijų ir pažiūrų žmonių bendrai įkurta ir palaikoma organizacija.

Saugo WPA Darbus

Praėjus pavojui atleist iš darbų 7,000 WPA darbininkų, Workers Alliance pasuko savo atydą apsaugojimui 15,000 darbų dabar esamuose projektuose, kuriem gręsia pavojus, jei neateis pinigų darbui reikalingoms medžiagoms.

Pirmiausia bandys pasikalbėt su Valstijos Labdarybės Tarybos nariais, kurie balsavo prieš valstijos prisidėjimą su lėšom medžiagoms pirkt. Reikalaus, kad valstija prisidėtų su 60% toms lėšoms.

Iš SLA 38-tos Kuopos

Priešmetiniame kuopos susirinkime, įvykusiame gruodžio 1, Pil. Kliubo salėj, turėta nemažai svarbių darbų.

Kalbėta Centro raštinės kėlimo klausimu ir didele didžiuma balsų pasisakyta už perkėlimą Pittsburghan. Balsavimai buvo slapti, ant Centro atsiųstų balotų.

Gauta pakvietimas dalyvaut Amerikos Lietuvių Kongreso Brooklyno ir Apylinkės Skyriaus metinėj konferencijoj, kuri įvyks sausio 8, 1939 metų. Kuopa vienbalsiai pasisakė už dalyvavimą ir išrinko, regis, 10 delegatų.

Kuopoj šiuo tarpu ligonių mažai. Sugyvenama gerai, tad ir narių gaunama: organizatorius Aimanas vėl pridavė 6 naujų narių aplikacijas. Jie visi priimti. Deja, sekamą rytą pasklido žinia, kad vienas mūsų naujų aplikantų, graborius Šalinskas, užmuštas auto nelaimėj.

Perrinkta valdyba. Iš narių girdėjosi stiprus pageidavimas, kad gabus ir narių gerbiamas kuopos pirmininkas V. Michelsonas pasiliktų ir toliau, bet jis, padėkojęs už išlaikymą 5 metus pirmininku, atsisakė. Jo vieton išrinktas Glaveckas. Taipgi atsisakė vice-pirmininkė M. Paukštienė ir sekretorius Balvočius; jų vietosna išrinktai J. Šniras ir S. Sasna. Aklamacijos būdu palikta fin. sekretorium Šaulys ir iždininku Mačys. N.

Pravest suktybių tyrimui Brooklyne, specialis prokuroras Amen reikalavo $295,000 paskyrų; majorui patariant paskirta $147,500. Amen išreiškė pasitenkinimą majoro rekomenduota suma.

TARP LIETUVIŲ

Liet. Am. Piliečių Kliubo namas, kampas Stagg St. ir Union Ave., pasipuošė prieš šventes. Naujai permaliavotas ir atrodo tarsi iš naujo "užgimęs." Miela pažiūrėt ir smagu ten laiką praleist. Jo vedėjas ir darbininkai visada gerai nusiteikę, draugiški, patarnavimas geras.

J. Weiss, žinomas lietuvių darbuotojas, šiomis dienomis buvęs stipriai ligos suimtas, bet pavyko iš jos pakilt.

Senokai serga d. Joneliūnienė, K. Joneliūno žmona. Kam galima, aplankykite. *Ž. R.*

Kokia Gyvenime Tragedija!

Pereitą savaitę "Laisvėje" lankėsi d-gė Židžiunienė, bostonietė, žmona R. Židžiūno, kadaise dirbusio "Laisvėje." Prieš keletą dienų ji išvyko laidoti savo vyro brolį, Petrą Židanavičių, gyvenantį Pa. valstijoj. Iš ten grįždama, manė sustosianti Brooklyne pas savo motiną pailsėti. Deja, sugrįžusi... randa motiną grabe, mirusią. Palaidojusi motiną, gauna nuo vyro pranešimą, kad dukrelė labai sunkiai serga So. Bostone.

"Viena bėda — ne bėda," sako priežodis. Panašiai ir čia. Toki gyvenimo smūgiai gali pakirsti bile žmogaus sveikatą.

Pasilinksminimas Greta Svarbių Pareigų

Visi nariai ir rėmėjai Lietuvių Komunistų Kuopos prašomi įsitėmyti ir kitiems pranešti, kad **šį antradienį, gruodžio 6-tą,** kuopa turės smagų vakarą su draugiškomis diskusijomis, pasitarimais ir vaišėmis, į kurias kviečiame visus, kas tik nori gražiai pasilinksminti su kuopiečiais.

Nepadarykit klaidos, vakaras bus **ne pirmadienį,** kaip būdavo visi kiti susirinkimai, bet **antradienį,** "Laisvės" salėj.

Nariai visi privalo būti tą vakarą. Atsineškite nario knygutes, nes visos senos knygutės turės būt pakeistos naujomis, 1939 metų knygutėmis. Valdyba bus nuo 7-tos val. iki vėlumos, tad anksti ar vėlai vis vien ateikite; pasirodykime, kad mes mokame laiku atlikti savo pareigą. Atsiveskite ir nemanačius įstot pasilinksmint, pasivaišint ir susipažint su kuopiečiais. N.

Siūlo Cigaretų Taksais Statyt Namus

Parkų komisionierius Robert Moses pasiūlė, kad geriausiu atsakymu į pereituose rinkimuose pravestą namų statybos pataisą prie New Yorko valstijos konstitucijos būtų pastatymas į tris metus dešimties projektų. Jie lėšuotų $195,-000,000. Duotų švarius, pigius būtus 120,000 asmenų. Dalį lėšų jis siūlo sukelt aukštesniais taksais ant cigaretų.

Moses pasiūlytuose projektuose numatoma ant vietos įrengt žaislavietes, mokyklas, praplėst gatves, ir kitoki parankumai.

Jei jo pasiūlymas bus priimtas, nauji projektai būtų sekamose vietose: Tompkins Sq., Thomas Jefferson Park, Harlem—145th St., South Harlem—112th St., DeWitt Clinton Park ir McDougal St., New Yorke; St. Marys Parke Bronx, ir So. Jamaica, Queens; tarp Sands St. ir Myrtle Avenue, prie Navy Yard, taipgi prie Douglas St. ir Blake Ave., Brooklyne.

Ledas Buvęs Priežastim Šalinsko Mirties

Iš karto buvo spėta, kad Šalinsko mašinos susidūrime su kita mašina galėjus ji būt sudaužyta ir pats Šalinskas užmušta. Tačiau vėliau, policijai pravedus tyrimą, radosi ir liūdininkų, kurie matę, kaip jo mašina užsigavus į apie 100 pėdų sniego krūvą netoli 75th St., nuo ko jis praradęs kontrolę ir mašina atsimušus į aukštutinio gelžkelio piliorių. Trenksmas girdėta trejeta blokų aplink.

Praeivis bandęs Šalinską gelbėt, bet jo kūnas buvęs taip suspaustas, kad negalėjo pajudint. Teko laukt policijos nepaprastos pagelbos būrio. Policija turėjo vartot degintuvus ir štangas, kad išimti kūną. Pašauktas Jamaica ligonbučio gydytojas sakė, kad Šalinskas buvo momentaliai užmuštas.

Šalinską nelaimė patikus grįžtant iš New Yorko, visai arti prie namų.

Ledas-sniegas šiame sezone daugeliui yra priežastimi panašių nelaimių. Reikia būti daug atsargesniems, negu paprastai, o pirmam sniegui iškritus kaip tik sunku atsimint pavojai, nes jie tebėra nepriprasti.

Šalinskas pašarvotas savo paties šermenėnėj, 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Laidos antradienį, gruodžio 6-tą, 10 val. ryto, Šv. Jono kapinėse.

Tėvai, Pijus ir Pranė Šalinskai, taipgi brolis Juozas, sesuo Flosė ir jauna žmona, Mary Farrenkopf-Šalinskienė, labai užgauti nelaimės. Dukrytė Lois Ann dar ne pilnai metų, tad našlaitės skausmų dar nejaučia. Jaunoji Šalinskienė yra duktė buvusio valstijos senatoriaus Farrenkopfo, Ridgewoode. **Rep.**

VALANDOS STREIKAS

McAlpin viešbučio darbininkai ketvirtadienį paskelbė valandos ir penkių minučių "stapičių" prieš Viešbutininkų Sąjungos vilkinimą pasirašyt sutartį su unija. Baigėsi laimėjimu.

MORRIS IR MOSES UŽ FONDUS APSIBARĖ

Morris yra Miesto Tarybos pirmininku, Moses—parkų komisionierium. Gi dabar eina diskusijos dėl sudarymo budžeto 1939 metams visiems miesto reikalams.

Diskusijose dėl paskyrų pereitą ketvirtadienį Morris pareiškė, kad jis kovos prieš paskyrimą šešių milionų dolerių Brooklyno Circumferential Parkway statybai dėlto, kad ne gana pinigų skiriama mokyklų statybai. Jis sako:

"Kas liečia sekmadienio motoristų parankumą ir skubius mokyklos vaikų reikalus, niekam iš mūs nereikia kęst nemigos naktimis, kad padaryt pasirinkimą."

Jis sakė panaudosiąs visas galimybes, kad gaut pinigus mokykloms. Kelius, jis sako, taipgi myli matyt gražius, bet jeigu nėra gana pinigų abiem reikalam, tai mokyklos privalo turėt pirmenybę, o keliai gali palaukt. Moses už tai išleido prieš Morrisą piktoką pareiškimą.

Morrisą remia ir majoras LaGuardia.

Ketvirtadienį per pietus planuojama viso miesto įmonių "stapičius" protestui prieš nazių terorą.

IRWIN ĮKALINTAS

Robert Irwin, papaikęs skulptorius, kuris nužudė Gedeoniūtę, jos motiną ir šeimos įnamį pereitų metų kovo 27-tą, patalpintas Sing Sing kalėjiman. Jis ten ilgai nebūsiąs, jį patalpinsią Dannemora ligonbutin.

Irwin nuteistas 139 metus kalėti, taigi, nėra vilties, kad iš ten išeitų. Jis giriasi, kad jis išeisiąs į 10 metų. Tačiau daktarai nesitiki, kad jis iš viso begyvens 10 metų, nes yra menkas, sunykęs sifilitikas; sako, kad jis vargiai išgyvens ir 5 metus.

Norėjo Žudytis Dėl Dukters

Mrs. Josephina Dambrose, 291 Taaffe Pl., ketvirtadienį nebeturėjo spėkų arba tikslo pabaigt gamint pietus, nes jai atrodė viskas gyvenime tuščia po to, kaip jos 19 metų duktė Rose pabėgo su vaikinu. Ji nuodijosi gasu, bet buvo šeimos draugo atrasta ir išgelbėta. Sužinojus, duktė sugrįžo penktadienį, su jaunu vyru. Motina, kuri pirmiau buvo priešinga dukters vedyboms, surengė pokilį dukters vestuvėms ir žento gimtadieniui apvaikščioti.

Majoras Nekelsiąs Algų Teismų Tarnautojams

Majoras LaGuardia, sakoma, griežtai nusistatęs nekelt algos Brooklyno Surrogate's Teismo vyriausiam raštininkui. Jis jau gauna $10,500, o teisėjas Wingate patvarkė ir Apeliacijų Teismas jį palaikė, jog reikia pakelt $4,500, kad jis gautų $15,000 į metus.

Majoras pareiškęs, kad jis geriau eisiąs kalėt už paniekinimą teismo, bet tokio nuosprendžio nepildysiąs. Ta kova yra ne vien prieš tuos $4,-500, bet prieš teisėjų diktatorišką galią virš Sąmatų Tarybos galvų nustatyt savo politiniai paskirtiems teismų tarnautojams tokias algas, kokias nori, nesiskaitant su miesto finansų tvarkymo aparatu nei su miesto išgale mokėt tas algas.

PASMERKĖ COUGHLINĄ IR NAZIUS

Virš 1,000 asmenų susirinko į Judson Memorial Church, 55 Washington St., N. Y., pereitą trečiadienį. Vienu vyriausių kalbėtojų buvo James B. Carey, jaunas Industrinių Organizacijų Kongreso pirmininkas, katalikas, kuris aštriai pasmerkė fašistą radio kunigą Coughlin sykiu su Hague, Kuhn ir kitais fašizmo agentais Amerikoj.

Vaikam Sulaikomi Pietūs

Pirmu kartu per daugelį metų bedarbių vaikai negaus veltui duodamų pietų liaudies mokyklose per 10 dienų mokslo pertraukoj šventėse. Tas turės įvykt dėlto, kad valstija sulaikė paprastai duodamą 40 nuošimtį lėšų WPA medžiagoms pirkti. Medžiagos šiuo atveju reiškia maistą bedarbių vaikams.

WPA Mokytojų Lokalas 453 pasiuntė protestą majorui LaGuardijai, kas reiškia paramą majoro, kadangi pats majoras protestavo prieš valstijos sulaikymą pinigų WPA medžiagoms. Dėl tos pat priežasties gręsia netekimas darbo 9,000 WPA darbininkų įvairiuose projektuose, kam majoras taipgi priešingas.

Vokiečių Kalbos Mokytojai Prieš Nazių Terorą

Specialiame amerikiečių Vokiečių Kalbos Mokytojų Sąjungos mitinge vienbalsiai nutarta pasiųst Hitleriui aštrų laišką, kuriame sako, kad nazizmas "pasiekė barbarizmo dugną." Jie išreiškia pasibjaurėjimą Hitlerio pasekėjų darbais **"Vokietijoj, buvusioj Poetų ir Galvočių Žemėj."** Griežtai pasmerkia puolimą žydų, katalikų, protestonų.

Kas Nupirks Seną Plieną?

Transportacijos Taryba paskelbė iš varžytinių parduosianti 150 tonų seno plieno. Taš iššaukė darbininkų ir progresyvių rateliuose susidomėjimą. Keliama klausimas, jog kontrakto sąlygose turi būt nurodyta, kad metalas neprivalo būt išsiųstas nazių Vokietijon, Italijon ar Japonijon.

Badas Aukli Kriminalybę

Dominick Graziano, 16 m., suimtas pereitą pirmadienį bandęs apiplėšt, bus teisiamas lengvesniu kaltinimu, kada išsiaiškino, jog jis tuomi norėjo gelbėt šeimą nuo bado. Namie per tris dienas nieko daugiau nebuvę apart pieno ir to galutinai pritrūkę pirmadienį.

REIKALAVIMAI

Reikalinga mergina prie namų darbo ir Bar-Grill patarnavimo. Turi būti nuo 22 m. iki 30 m. amžiaus. Su alga susitarsime ant vietos. Kreipkitės: Anna Warwick, 27 Fourth St., Elizabeth, N. J. (280-285)

Naudojamas visame pasaulyje nuo 1867 metų

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Geral Patyrę Barberiai
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
KAINOS PRIEINAMOS
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3872

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR ir GRILL
Gaminam Valgius Amerikoniško ir Lietuviško Stiliaus. Čia taip pat galima gauti Amerikos išdirbimo ir importuotų degtinių, visokių vynų ir gero alaus.
Joseph Zeidat
Savininkas
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.
Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Tel. Triangle 5-3622
Brooklyn, N. Y.
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Telephone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. Stagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Įsteigta 1892 Tel. Stagg 2-2173
ROBERT LIPTON
LAIKRODININKAS
701 Grand St. Arti Graham Ave. Brooklyn
KALĖDŲ SPECIALAI
14 k. auksiniai Moteriški žiedai su 3 daimonto akutėm $7.50
Rankiniai Laikrodėliai — Wrist Watches nuo $2.50
17 Kavalkų pasidabinimui setas (17 Piece Dresser Set) $6.75

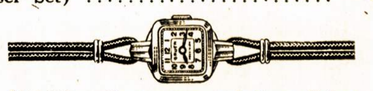

ASHLAND ... Tiny new square style GRUEN. Yellow gold filled case, 17 jewel Precision movement....$39.75
Išsikirpkite šį skelbimą ir atsineškite, o gausite už jį nuolaidą prie pirkinių.
Taisome Laikrodžius ir kitus brangdaikčius
Atdara Vakarais Raštiškos Garantijos

Tel. Evergreen 7-2375 L-1370
HYMAN BERGER
RETAIL LIKERIŲ KRAUTUVĖ
Amerikos Išdirbimo ir Importuotos Degtinės ir Vynai Švenčių Vaišėms.

Didelis sandėlis, puikiausias pasirinkimas visokių likerių.
You will be surprised when you see our New Large Headquarters.
245 Graham Ave. Brooklyn, N. Y.
Kampas Maujer St., Ten Eyck Project.

GARSINKITĖS "LAISVĖJE"

Office Phone EVergreen 8-1090 Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

Open Day and Night
Managed by
RHEA TEITELBAUM
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.
Admission 50c, day & night, Saturday night 75c
Special Rates per Week
LADIES' DAYS: Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents
GENTS' DAYS: Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night